

Kurzemnieks

Otrdiena, 2020. gada 18. augusts

Cena
0,80 eiroNr. 65
(11 596)

„Cilvēks, ar kuru
es ietu izlūkos,”
tā viņu raksturo
bijusī kolēģe
Māriete Milzere.

→ 6.-7. lpp.

64 gadi pēc izlaiduma

„Vēl vienu gadu kopā nāksim, lai būtu 65. Tad arī pietiks,” sēžot pie galda starp klasesbiedriem ēnainā Grants ielas pagalmā Kuldīgā, atzīst Kurzemnieka bijusī žurnāliste Velta Salmgrieze (dzimusi Hofmane). Pārējie tikai nosmej: ja Fīrers liks (tā esot Veltas iesauka), braukšot atkal.

Kuldīgas 1. vidusskolu Baltijas skolotāju semināra ēkā Liepājas ielā visi beiguši 1956. gadā. Kopā regulāri sanākot daļa gan no A, gan B klases. Un tas nekas, ka nedaudz jāpastrīdas, kura audzinātāja kurai klasei bijusi. Gaidu Peiku un Valentīnu Jostsoni visi atceras kā labas pedagoges.

Katrs pienācējs tiek sagaidīts ar aplausiem un smiekliem, un visi runā cits caur citu kā jautrā pusaudžu barā. Netiek runāts ne par slimībām, ne pensijas lielumu. Visi atceras, kā skolas laikā ansambļi dziedājuši, kā sportojuši. Vienīgo puisi Andri Alfrēdu Stranci, kurš atbraucis no Mellužiem, paķer uz zoba, ka skolas gados uz meitenēm neesot skatījis, bet tagad gan. Tad tiek apspriesti pārējie zēni, kuri nu jau zem zemes, glāzes paceltas gan par dzīvajiem, gan aizgājējiem. Pēc tam tiek arī dziedāts. Mājas saimniece Rasma Astiča (Kronberga) smejas, ka savulaik salidojumos arī dejots, līdz krīt no kājām, bet tagad neesot īstās mūzikas.

No tiem desmit, kuri regulāri satiekas, Kuldīgā palikušas tikai divas – R. Astiča un Velta Helmane (Eida). Šurp braukuši cilvēki arī no Jūrmalas, Rīgas. Dažas dāmas aizprecējušās, citas aizmācījušās projām. Rasma ir kādreizējā skolotāja. Andris Alfrēds bijis Jūrmalas elektrotīklu tehniskās daļas priekšnieks. „Mēs bijām ļoti gudras klases,” atceras R. Astiča. „Kuldīgā tolaik jau nebija lāgā, ko darīt, – *Vulkāns* vien,” nosaka Stranča kungs. Jautāts, kādēļ katru gadu tiekas, viņš teic – lai redzētu savas meitenes: „Viņas ir tādas pašas kā pirms gadiem. Neviena manās acīs nav mainījies, ja nu kāda kļuvusi stīvāka, bet kopumā tādas pašas vien ir.”

Inguna Spuleniece
Lailas Liepiņas foto

Kuldīgas 1. vidusskolas 1956. gada absolventu salidojumā Velta Salmgrieze svin savu, kā pati saka, 38. dzimšanas dienu. Visi paceļ šampanieša glāzes, lai suminātu gaviļņieci, kura sēž līdzās Andrim Alfrēdam Strancim. No kreisās stāv: Malda Veldre (Kristovska), Silvija Bērziņa (Apine), Rasma Astiča (Kronberga), Maija Baumane (Dzeguze), Brigita Austriņa, Velta Helmane (Eida) un Valija Gulbe (Iraida).

SPIRITS & WINE

PLAŠAKAIS SORTIMENTS
PIE TAVĀM DURVĪM!

VAIRĀK KĀ 5000 PRODUKTU AR PIEGĀDI VISĀ LATVIJĀ.

spiritsandwine.lv

2. lpp. „Kāda būs situācija Baltkrievijā, atkarīgs arī no mums. Vajadzīga solidaritāte. Nedrīkstam laipot!”
uzsver Dainis Ivāns.

3. lpp. Sporta skolotāja Dzintra Freimane: „Bērniem jāzina satiksmes noteikumi. Kāpēc lai nebūtu jāprot peldēt?”

5. lpp. Internetā cits meklē ziņas un izglītojošus raidījumus, cits tikai izklaidi. Stāsta Marta Aleksa Sproģe, Matiss Ciņķis un Antra Spulģe.

8. lpp. Valsts prezidents Egils Levits: „Atbalstu jēdzīgu politiku.”

KULTŪRA ATKAL ROSĪGA:

- rīko koncertus un svētkus,
 - atver grāmatu,
 - spēlē teātri.
- 4., 12. lpp.

Piektdien, 21. augustā:

- Kuldīgai izredzes būt Eiropas kultūras galvaspilsētai.
- * Dzīvokļu trūkst. Ko var pašvaldība?
- * Pusaudži strādā arī augustā.
- * Turlavā nav, kur rotaļāties.
- * Liepājas ielas stāsti.
- * Mugursoma mazajam skolēnam.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Cīņa par varu visos
līmeņos mēdz būt
nežēlīga

Jolanta Hercenberga

Pagājušās nedēļas notikumi Baltkrievijā rosināja uz pārdomām par varu. Pēc tam, kad paziņoti vēlēšanu rezultāti, ka arī turpmāk valsti vadīs Aleksandrs Lukašenko, sākās baltkrievu tautas nemieri. Valdošajai varai pārmet vēlēšanu rezultātu viltošanu un citus negodīgus paņēmienus, kā noturēt savas pozīcijas. Dažādos ziņu avotos un sociālajos tīklos kļūst milzum daudz informācijas, fotogrāfiju, videoierakstu par cilvēktiesību pārkāpumiem Baltkrievijā. Valdošā vara ar spēku cenšas cilvēkiem aizliegt izteikt savu neapmierinātību. Tā nedrīkst notikt, un pasaules sabiedrībai jābūt solidarai, lai veicinātu jebkuras valsts nonākšanu uz demokrātijas ceļa.

„Cīņā par varu cilvēki mēdz tā iekarst, ka pilnīgi visi paņēmieni sāk šķist pieņemami.”

Bet vakar feisbukā manā ziņu plūsmā nonācis video mudināja aizdomāties, ka, pārāk daudz par situāciju nezino, pārlieku iekarst arī nevajag. Skaidrs, ka tur notiek cīņa par varu un abas puses rāda, ko nu katra māk. Videoierakstā

jauna sieviete raudot stāstīja, ka apcietināta kādā piketa vietā, vesta automašīnā, kur ap divdesmit OMON vīru viņu situši ar stekiem un pazemojuši. Diennakti bijusi apcietināta, tad atbrīvota. Zem video daudz komentāru, kurā nikni vārdi vēltīti Baltkrievijas valdībai, un arī saite uz mājaslapu, kurā katrs var nobalsot par to, lai A.Lukašenko no varas atkāpjas.

Bet netrūka arī tādu komentāru, kas jaunās sievietes žēlabu patiesumu apšaubā. Video viņa sacīja, ka sista iepriekšējā dienā, bet uz sejas, kakla vai rokām arī es neredzēju zilumus vai citas vardarbības pēdas. It kā nav iemesla neticēt, ka patiesībā tā ir noticis. Un nav arī iemesla ticēt.

Informācija mūsdienās ir varens ierocis – pareizi izmantojot, to var vērst pret savu ienaidnieku. Mazākā mērogā to var novērot tad, kad ģimenē, klasē, pilsētā, darba kolektīvā vai futbola komandā tiek dalītas ietekmes sfēras. Tiek izmantota mānīšanās, noklusēšana, apzināta informācijas sagrozīšana utt. Cīņā par varu cilvēki mēdz tā iekarst, ka pilnīgi visi paņēmieni sāk šķist pieņemami. Un tāpat, kad vara tiek dalīta valstiskā līmenī. Tikai tas jau notiek ar profesionāļu izstrādātām stratēģijām un ieteikumiem.

Arī tas, ka tuvojas Rīgas mēra vēlēšanas un tādēļ dažādos ziņu avotos izskan, pēc manām domām, pārspīlēti solījumi, atgādina, ka cīņa par varu var radīt tādu kā neīstumu, pārspīlēšanu un nepamatotu lielīšanos vai žēlošanos. Kandidāti sola, ka viņu rīcības rezultātā Rīgā viss būs citādāk – labāk, visiem labvēlīgāk.

Lai jau būtu! Bet vai būs? Vai viens cilvēks ir tik varens, ka viņa nonākšana pie vadības noteiks sistēmas, procesu un visa cita notiekošā maiņu? Ja tā, tad skaidrs, kādēļ cīņa par varu tik sīva.

TRIS PAR VIENU

Trešdien Rīgā pie Baltkrievijas vēstniecības vairāki simti Latvijas iedzīvotāju puda atbalstu Baltkrievijas iedzīvotājiem, kuri protestē pret negodīgu Valsts prezidenta vēlēšanu norisi, kad it kā ar lielu balsu pārsvaru atkal ievēlēts Aleksandrs Lukašenko. Piketētāji Latvijā nosoda vardarbību pret protestētājiem Baltkrievijā.

Kā vērtējat situāciju Baltkrievijā?

„MĒS NEDRĪKSTAM LAIPOT”

1. Dainis Ivāns, Latvijas Atmosfēras līderis:

– Tam agrāk vai vēlāk bija jānotiek. Ukraini cieta, līdz uzsprāga. Baltkrievi cieta, līdz uzsprāga. Tas ļoti uzskatāmi parāda, ka Ziemeļkorejai līdzīga valsts nevar pastāvēt Eiropā. Lukašenko ar asinīm un vardarbīgi var centies panākt ko savā labā, bet būtībā nekas nemainīsies, jo šobrīd viņa vadītās valsts ceļš nav attīstības ceļš. Valsts var iet pa tādu, ko saucam par Rietumu demokrātijas ceļu, un tas ir vienīgais. Visā pasaulē notiekošais par to liecina. Arī Taivānas, Dienvidkorejas piemērs. Skatoties uz Baltkrievijas situāciju, mums nevajag pašapmierināti priecāties, ka mums tā nav un nevarētu būt. Kurzemē arī ir labs piemērs par mīļajiem vēlētajiem, kuri jau gadu desmitiem ievēl Lukašenko ļoti līdzīgu cilvēku. Arī pie mums ir domes, kur no priekšsēdētāja baidās, kur valda cenzūra. Arī pie mums mēdz būt vēlēta

verdziskums vai pērkamība. Šādu pašvaldību vadītājus liktenis novedīs Lukašenko situācijā. Šobrīd viņš ir nelegitīms prezidents, tātad nav prezidents. Viņam ir tikai vara. Ko ar to viņš izdarīs? Var valsti izveidot kā Ziemeļkoreju, arī mums kaut kas līdzīgs draudēja 1991. gadā. Ziemeļkoreja eksistē Ķīnas paspārnē, Baltkrievija var pastāvēt Krievijas paspārnē. Bet tā nevar būt ilglaicīgi. Baltkrievijas ekonomika jau ir sagrauta. Lai ko mūsu politikorektie politiķi runātu par sadarbību, par Baltkrievijas ekonomisko plauksmi, nekā tāda nav. Tur ir valsts kontrolēta ekonomika, kas konkurences apstākļos sabruks. Man draugi ir stāstījuši, ka lielajās rūpnīcās daudzi cilvēki ir lieki. Viņiem tur jāstrādā, lai režīms varētu viņus kontrolēt. Lukašenko grib ķerties klāt jebkuram, kurš nestrādā. Alga, ko saņem no valsts dotētas naudas, būtībā ir bezdarbnieka palīdzība. Nauda ir dabūta uz Krievijas

rēķina saistībā ar naftu. Arī Putinam ir svarīgi, lai Baltkrievijā noturas Lukašenko režīms, jo Putins ļoti labi saprot, ka līdzīga situācija var notikt arī Krievijā. Labā pazīme: pirms vēlēšanām baltkrievi par Lukašenko smējās. Diktators bija kļuvis smieklīgs. Arī šobrīd. Lai kā viņš ar cilvēkiem neizrēķinātos, protesti nerimstas. Un viņam nav nekādu resursu. Aiz muguras stāv tikai draudzīgā un brālīgā Krievija, kas, mēģinot apspiest protestus Baltkrievijā, tādus var izraisīt savā zemē.

Kā Baltkrievijā situācija risināsies tālāk, atkarīgs arī no mums. Ir vajadzīga solidaritāte. Mēs nedrīkstam laipot. Nekādus hokeja čempionātus Baltkrievijā! Nekādas rokas spiešanas diktatoram! Latvijas Atmosfēras laikā arī mums atbalsts bija ārkārtīgi svarīgs. Lukašenko gan cer, ka agri vai vēlū starptautiskā sabiedrība samierināsies. Tā nevajadzētu notikt.

DIENAS IR SKAITĪTAS

2. Andris Gobiņš, biedrības Eiropas kustība Latvijā vadītājs:

– Situāciju vērtēju kā ļoti nopietnu. Lukašenko nav nekādas leģitimitātes sevi uzskatīt par prezidentu. Viņš ir valdnieks, kurš tikai un vienīgi ar brutālu vardarbību cenšas uz dažām dienām, nedēļām vai mēnešiem varu saglabāt. Scenāriji iespējami dažādi. Jo ātrāk viņš sapratīs, ka viņa laiks jau sen ir pagājis un sabiedrība tā vairs neļaus ar sevi rīkoties, jo labāk. No tā būs at-

karīga viņa paša nākotne. Ir zināms Čaušesku variants Rumānijā un citi piemēri. Ja valdnieks nesaprot, kad jāatkāpjas, tad scenārijs visiem ir šausmīgs – gan tautai, gan pašiem tirāniem. Tas, ka Baltkrievija pārsvērsies demokrātijas virzienā, ir tikai laika jautājums. Nelegitīms, nekompetents, korumpēts cilvēku sitējs pie varas var noturēties ļoti ierobežotu laiku. Šobrīd viņš vēl mēģina. Ir skumji skatīties, ka daudzi varas pārstāvji viņam vēl seko.

Brutāli sitēji, OMON vienības, vēl šobrīd viņam klausā. Nav pazīmju, ka politiskā elite, kas būtu jāsauc par kliķi, no viņa novērstos. Baltkrievi ir mieru mīloša tauta, līdzīga latviešiem. Vardarbību neviens negrib. Bet analītiķi saka, ka Lukašenko mēģina izprovocēt vardarbību no tautas, lai būtu iemesls saukt *lielo brāli* palīgā vai pašam izrīkoties vēl plašāk. Bet ir pilnīgi skaidrs, ka Lukašenko dienas ir skaitītas.

KĀ LĪDZ ŠIM VAIRS NEBŪS

3. Gunta Sloga, Baltijas Mediju izcilības centra vadītāja:

– Pirmajā brīdī varētu šķist, ka notikumi atkarojas pēc ierasta scenārija, kāds parasti bijis Baltkrievijā pēc vēlēšanām: Lukašenko vērsas pret opozicionāriem, opozīcija pāris dienu iziet ielās un, žurnālisti ziņo, bet tad viss nomierinās. Opozīcija pārtrauc protestus, Lukašenko turpina valdīt. Bet šobrīd izskatās, ka situācija tomēr ir atšķirīga. Ir pavisam citu sabiedrības grupu iestāšanās pret Lukašenko. Sievietes iet ielās, solidarizējoties ar saviem apcie-

tinājumā esošajiem tuviniekiem, draugiem, kolēģiem. Aizvien vairāk valsts uzņēmumu sāk streikot. No sabiedriskajiem medijiem, kas ir valsts kontrolēti, aiziet vairāki vadoši žurnālisti. Lukašenko vairs nevar būt pārliecināts, ka viņa vara turpmāk būs nesatricināma. Vai tas tiešām novedīs pie varas maiņas, revolūcijas vai kā cita, vēl ir pārāgi prognozēt, jo mēs arī redzam, ar kādu spēku un nežēlību darbojas Lukašenko spēcienisti. Piemēram, gadījums ar opozīcijas kandidāti, kura brutālā veidā tika piespiesta pamest valsti. Lukašenko

ko ir cilvēks, kuram vairs nav ko zaudēt, tādēļ viņš pie varas varētu turēties visādiem līdzekļiem. Svarīga ir starptautiskās sabiedrības reakcija. Latvijas reakcija pirmajās dienās bija ļoti piesardzīga, neatzīstot vēlēšanu rezultātus, bet arī neizdarot nekādu spiedienu. Šobrīd mūsu ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs paziņojis, ka uzstās uz papildu sankciju sāksanu. Grūti ir prognozēt notikumu attīstību, bet tas, ka Lukašenko dzīve tāda kā līdz šim vairs nebūs, tas ir skaidrs.

Jolanta Hercenberga

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565,

inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Elisa Rudzīte – 63350568, elisa.zemite@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568,

dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests

SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusala” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2874.

FOTOKOMENTĀRS

Eh, kas gan tur rakstīts?

Intas Jansones teksts un foto

Ja jūs avizē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsim priecīgi, ja darīsiet mums to zināmu pa tālruni 63350567.

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv!

RUNĀ SPECIĀLISTS

Zināšanas + peldētprasme = droša atpūta pie ūdeņiem

Dzintra Freimane, Kuldīgas sporta skolotāja, peldēt māca jau 40 gadu.

Teju katrs otrais Latvijas iedzīvotājs dzīvo pie ūdeņiem, bet droši peld tikai 6%, jo izpratne par peldēšanu ir maza. Labi peldošs cilvēks kustības ar rokām un kājām izpilda brīvi – ķermenis pa ūdens virsmu slīd it kā vispār bez pretestības.

Vecāki, kuri neprot peldēt vai peld kā sunītis, ne vienmēr var novērtēt sava bērna prasmes. Daudzi pareizas prasmes arī nekad nav redzējuši. Šis ir visskumjākais variants.

Cik ilgā laikā prasme veidojas? Roku īrieni, kāju vēzieni, elpošanas aizrūce – tās nav sarežģītas darbības. Daudz grūtāk šīs darbības apvienot ar ķermeņa noturēšanu līdzsvarotā horizontālā stāvoklī. Jo vairāk organisma sistēmu darbībā piedalās vienlaikus, jo grūtāk to iemācīties. Cilvēka atrašanās ūdenī, no vienas puses, ir dabīga, jo ķermenim ir gandrīz vienāds īpatsvars ar ūdeni: gaiss plaušās darbojas kā gaisa spilvens un palīdz turēties uz ūdens. No otras puses, ķermeņa līdzsvara sajūta ūdenī nav ierasta. Elpošana atšķiras – to nosaka tās ritms peldēšanas laikā un izelpas spēks, jo rokām un kājām ūdenī nav stingra atbalsta.

Labā prasme ir peldēt vismaz trijos veidos, spēja vismaz vienā veidā bez pārtraukuma to darīt 150–200 metru, izpildīt apgriezienus un lēcienus, kā arī izpratne par drošu uzvedību uz ūdens. Tam nepieciešamais laiks ir 60–70 stundu.

Bērniem peldēt jā māca jau no sešiem līdz astoņiem gadiem. Katrs ir citādāks: cits jau sešos gados ūdenī ir drošs, citam astoņos gados ir paniskas bailes tur atrasties. Tāpēc bērni jā sūta pie profesionāliem peldēšanas speciālistiem, sporta skolotājiem.

Skolā 2. klasē peldēšanai ir tikai desmit stundu! Šajā laikā var tikai iepazīstināt ar ūdens īpašībām – pārvarēt tā pretestību, bet ne iemācīties peldēt. Vēlamo rezultātu varētu sasniegt, ja 1., 2., 3. un 4. klasē sporta stundās peldēšanai atvēlētu pa 12 stundām un vecākajās klasēs pietiktu ar astoņām, bet tās būtu obligātas un bez maksas. Mūsu valstī taču ir bezmaksas izglītība.

Var mācīties peldēt brīvos ūdeņos vasaras nometnēs. Nav svarīgi, cik ātri to dara, svarīgi ir peldēt pareizi, brīvi, nepiespiesti. Bērniem jāzina satiksmes noteikumi. Kāpēc lai nebūtu jāprot peldēt? Tas ir jautājums Izglītības ministrijai.

Kuldīgā ir baseins, kurā peldēt var iemācīties visi bērni. Tas norūda, tā ir gan relaksācija, gan izdzīvošanas skola. Mēs uz ūdens garantējam drošību.

NUMURA CITĀTS

„Smagāka ir bērnu šķiršana un dališana starp vecākiem. Cilvēki saiet kopā, šķiras un daļa bērnus, savu aizvainojumu izspēlējot caur viņiem, gadiem tiesājoties. Bērnam tā ir elle!” saka Vija Astaševska.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet Kurzemniekam pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai esat piedalījies Valsts ieņēmumu dienesta rīkotajā čeku loterijā? Kā to vērtējat?

Lilita Leimane, kuldīdzniece:

– Es piedalos. Piedalīties mudināja vēlme pamēģināt, un čekus tāpat īsti nav, kur likt un izmantot. Ja ir loterija un iespēja, tad kāpēc gan ne? Reģistrēšana arī ir ļoti viegla, jo telefons vienmēr ir pa rokai. Čekus reģistrēju kopš loterijas izziņošanas. Kad atceros, tad ātri pierēģistrēju. Čekus cenšos regulāri savākt. Ir bijušas situācijas, kad vairākus čekus man neļauj pierēģistrēt. Pati neesmu neko vēl laimējusi un nevienu nepazīstu, kuram būtu laimējies. Nezinu, ko darītu, ja laimētu kādu no naudas summām. Neesmu īsti par to domājusi.

Simona Zandere, Vārmes pagasta iedzīvotāja:

– Neesmu dzirdējusi par šādu loteriju, arī to uzzinot, nevēlos piedalīties. Lielās balvu summas kaut kā nemotivē. Starp paziņām arī nav neviena dalībnieka vai laimētāja.

Eva Paspārne, kuldīdzniece:

– Neesmu piedalījies un arī nepazīstu nevienu, kurš to darītu. Nepiedalos, jo nav bijis laika piesēsties un reģistrēt savus čekus, bet domājusi par to esmu. Esmu paskatījusies, kas tur darāms un kādas ir balvas. Iepirkumu čekus, protams, paturu ģimenes budžeta pārskatam.

Gita Dravniece, alsundz-niece:

– Esmu piedalījies vienu reizi. Ģimenē gan neviens cits nepiedalās. Man neko neizdevās laimēt. Piedalījos, jo bija sakrājies kaudzīte ar čekiem.

Neesmu ieplānojusi turpināt. Reģistrēšana nemaz nebija tik viegla. Katram čekam vajadzīga informācija bija jāmeklē citā vietā. Viegli varēju apjukt. Neuzskatu, ka šī loterija ir īpaši pareiza, jo nauda ir jāsavāc no mūsu maksātajiem nodokļiem.

Edgars Rutulis, alsundz-nieks:

– Čeku loterijā nepiedalos. Neviens pazīstamais arī ne. Visus čekus izmetu, jo brīdī, kad esmu samaksājis, man tos vairs nevajag. Bojātās preces es nenesu mainīt, tā kā arī tādā ziņā čeks man nav vajadzīgs. Uzskatu, ka šī loterija ir sava veida azartspēle. Man rodas jautājums: „No kurienes tā nauda nāk?”

Aldis Bēniņš, kuldīdznieks:

– Loterijā neesmu piedalījies, jo īsti nevēlos. Ģimenē arī neviens nav. Neesmu dzirdējis, ka kāds Kuldīgā būtu laimējies, jo nesatīgriezies no Anglijas.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola)
Elisas Rudzītes foto

MUMS ZVANA

Jāpārlicinās, vai nepienākas statuss

Omīte no Kuldīgas Kurzemniekam pauž bažas par dēla ģimenes sadzīves apstākļiem, domei pārmetot, ka pilsētā nav plānots celt pašvaldības dzīvokļus.

Viņa raksta: „Dēls un vedekla audzina trīs bērnus (10, 14 un 16 gadus vecus). Viņi visi dzīvo vienā īrētā istabā. Maznodrošinātā statuss nepienākas, jo abi vecāki strādā. Dzīvokļu rindā neuzņem, jo nav statusa.”

Pašvaldības dzīvokļu speciāliste Elīna Iljina atzīst, ka vieglāk būtu palīdzēt tad, ja vēstulē tiktu nosaukti ģimenes ienākumi. Daudz bērnu ģimene ar trim nepilngadīgiem bērniem rindā uz dzīvokli var tikt uzņemta tad, ja tai ir trūcīgās vai maznodrošinātās statuss. Lai skaitītos maznodrošināta, ienākumi pēc nodokļu nomaksas

mēnesī nedrīkst pārsniegt 255 eiro cilvēkam. Ja ienākumi neļauj īrēt lielāku dzīvokli, tad, visticamāk, statusa iegūšanai noteiktos 255 eiro katram tie nepārsniedz, tādēļ E. Iljina rosina sazināties ar sociālo dienestu un pārlicināties, vai šis statuss pienākas. Kad tas iegūts, jāraksta iesniegums pašvaldībai par uzņemšanu dzīvokļu rindā.

Speciāliste gan atzīst, ka rinda virzās lēni. Kā alternatīvu viņa iesaka papētīt pašvaldības dzīvokļu izsoles. Nesen Turlavā divistabu dzīvoklis šādi iegādāts par 500 eiro, bet Vārmē trīsistabu – par 3000 eiro. „Pēc vēstules grūti pateikt, cik liela ir ģimenes rocība, bet uz sociālo dienestu doties un par statusu pārlicināties vajadzētu.”

Inguna Spuleniece

MANUPRĀT

Nedienas ar 'Antonovku'

Jau pāris dienu uz virtuves galda stāv mazs, necila paskata ābolītis – pirmais, ko devusi pirms pāris gadiem Kuldīgas tirgū pirktā ābele. Toreiz, tāpat kā pirms gadiem 15, meklējām veco labo 'Antonovku'. Pirmais koks piecus gadus auga, ziedēja, bet neražoja. Kad augļus sagaidījām, tie bija skaisti rozā ar baltu, sarkanām dzīslām caurstrāvotu un rožābelei raksturīgu mīkstumu. Vēl tirgū esmu pirkusi ābeles, kuru augļi būšot īpaši saldi, tādi, kas garšo Vairai Vīķei-Freibergai un ir vai visu bērnu sapnis. Rezultātā no visām ābelēm nāk kaut kas vidēji agrs, vidēji ražīgs un vidēji garšīgs. Radi mani rāj, ka es nemākot tirgū iepirkties. Nevajagot prasīt, ko gribu, bet apjautāties, kas ir piedāvājumā, citādi būšot kā ar kartupeļiem, par kuru pārdošanu Liepājā stāstīja paziņa. Viņš no viena maisa iemanoties pat piecas šķirnes pārdot. Pircējs grib miltainus – lūdzu, grib stingrākus – lūdzu. Tā arī nesaprotu – visu dzīvi būt labticīgai vai aizdomu pilnai? Bet ābolītis, kas pēc 'Antonovkas' īsti neizskatās, vēl aizvien stāv nenogaršots.

Inguna Spuleniece

LABOJUMS

GADĀ, NEVIS MĒNESĪ

Rakstā *Izsolis nomas tiesības, nevis pārdos* (7. augusta *Kurzemniekā*) ieviesusies kļūda. Izsolot pašvaldības zemi Kuldīgā, Aizputes ielā 7, ar nomas tiesībām, rakstā nosaukto summu pašvaldība iegūst gadā, nevis mēnesī. Tur bija minēta izsoles sākumcena – 2800 eiro, bet attīstības komitejas sēdē tā tika precizēta. Izsoles sākumcena būs 3380 gadā jeb 28 centi kvadrātmetrā par 10 850 kvadrātmetriem, savukārt solis – ne vairāk par 217 eiro. Šobrīd noteikts, ka izsole notiks 12. oktobrī.

Inguna Spuleniece

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Lopi, dzērāji, dūmi un nepareizi atstāti auto

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas inspektors **Mārtiņš Jermolovs**.

10. augusts. Pēc pusnakts pa Stacijas ielu Kuldīgā braukā *Audi* bez ieslēgtām gaismām. Paziņojam Valsts policijai (VP), aizbraucam, bet mašīnu nesastopam. Mums ziņo par aizdomām, ka Rumbas pagasta Rumbeniekos mežā tiek novadīta kanalizācija. Vārmē cilvēks atgriezies no ārzemēm un neievēro pašizolāciju. Pēc pārrunām apsola to ievērot. Rendā esot pieklīduši divi suņi. Atrodam saimnieku, un tas dzīvniekus savāc.

11. augusts. Pie veikala *Rimi* diviem aizrādām par alkohola lietošanu sabiedriskā vietā. Liepājas ielā vīrietis uz soliņa iedzer. Nogādājam Pelčos, sākam administratīvo lietvedību. Ēdolē vīrietis guļot grāvī pie kapiem. Liepājas ielā vīrietis uz soliņa lieto alkoholu, aizvedam uz Avotu ielu. Vārmē daudzdzīvokļu mājā – māte reibumā un nepilngadīgs bērns. Noskaidrojam, ka māte no dzīvokļa izgājusi, bērns ir viens, bet palīdzība neesot vajadzīga. Informējam sociālo dienestu.

12. augusts. Pie veikala *Saldo* Liepājas ielā atrasts velosipēds, atgādājam uz pašvaldības policiju. Pilsētas laukumā cilvēks guļ uz soliņa. Vīrietim reibumā ir acīmredzamas veselības problēmas – miesā tārpī. Izsaucam mediķus, pēc tam aizvedam uz patversmi *Zilais krusts* Kabilē. Starp veikaliem *Maxima* un *Rimi* cilvēks reibumā guļ uz ietves – esot nokavējis autobusu uz Raņķiem. Nogādājam mājās. Planīcas ielā 10 pie logiem smēķējot divas sievietes, un dūmi tiekot dzīvoklī. Ar sievietēm notiek pārrunas.

13. augusts. Torņu un Šķērsu ielas krustojumā atrodas gāzes balons bez uzraudzības. Noskaidrojam, ka tur notiek remonts. Liepājas ielā automašīna esot sabojājusi ceļazīmi. Baznīcas ielas invalīdu stāvvietā – soliņš, noliekam vietā. Kamerās redzams, ka to tur aiznesusi sieviete cienījamā vecumā un pat neapsēžoties aizgājusi tālāk. Dzirnāvu ielā degot liels ugunsurs. No kafejnīcas *Kursas zeme* ziņo, ka blakus kafejnīca pagalmā izmanto pārnēsājamu kūpinātavu un ir jūtami dūmi. Mums sola to atrisināt. Ābeļciemā kāds kurinot lielu ugunsursu.

14. augusts. Suņu ķērājs lūdz uz putnu patversmi Pūrē nogādāt stārķi, kam salauzts spārns. Plostu ielā ap dienas vidu kāds klausoties skaļu mūziku, apsola pagriezt klusāk. Mūs lūdz cilvēku nogādāt Kuldīgā pie psihiatres, pēc tam vedam uz psiho-neiroloģisko slimnīcu Liepājā. Ēdoles autobusa pieturā cilvēki lieto alkoholu – administratīvā pārkāpuma protokols. Sūru ielā Kuldīgā automašīnas traucē piegādāt preces veikalam *Rimi* – aizrādām.

15. augusts. Rendā liellopi aizklīduši pāri Abavai uz Zlēku pusi, īpašnieks sola pieskatīt rūpīgāk. Mārtiņsalā pie Ventas tilta kāds lietojot alkoholu. Skolas ielā tiekot zagti stabiņi. Grants ielā jaunieši dzīvoklī uzvedoties skaļi, apsola sarunāties klusāk.

16. augusts. Ēdoles pieturā vīrietis tā piedzēries, ka nespēj paiet. Vedam mājās, sākam administratīvo procesu. Vilcieniņa *Ludis* šoferis ziņo, ka stāvlaukumā pie *Pilādžiša* automašīnas tā novietotas, ka nevar apgriezties. Cilvēki ziņo, ka pāri rumbai zemu laidies helihopters. Jautā, vai tā drīkst. Civilās aviācijas aģentūra skaidro, ka tas bijis saskaņots, jo filmēta reklāma. Kalna ielā kaut kas degot – noskaidrojam, ka tiek grilēta gaļa. Ēdolē pretim pilij kāds prasot samaksu par stāvvietu. Cilvēks paskaidro, ka ir zemes īpašnieks un prasījis ziedojumus, lai atpelnītu naudu, ko izlietojis, lai noplautu plāvu, ko citi izmanto kā stāvvietu. Vairāki reibumā pie Māras dīķa Kuldīgā traucējot citiem. Pilsētas dārzā cilvēks guļ zālē, blakus atvērtā alus pudele. Pamodinām, viņš aiziet.

Šajā nedēļā par nepareizi novietotām automašīnām uzrakstīts 31 protokols.

Jolanta Hercenberga

Var nākt pēc drēbēm

Rīt, 19. augustā, Kuldīgas daudz bērnu ģimeņu biedrība *Šūpulītis* aicina novada iedzīvotājus pēc apģērba un apaviem par velti. Tos varēs izvēlēties no 18.00 līdz 20.00 Vienības ielā 55.

Invalīdu biedrībā pārmaiņas

Kuldīgas rajona invalīdu biedrības jaunā vadītāja Lidija Petrevice informē par dažām izmaiņām. Turpmāk pieņemšana Kuldīgā, Pilsētas laukumā 4, būs otrdienās no 10.00 līdz 14.00. Mainīts arī tālrunis – tagad tas ir 25100122, bet iepriekšējais (63320168) būs slēgts. Ar biedrību var sazināties arī e-pastā: kuldiga.inb@inbox.lv.

Koncerts no sirds

Emocionāli piesātinātā gaisotnē Sv. Katrinas baznīcā sestdien nosvinēta E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas pedagoģes Stellas Pavlovičas 45 gadu jubileja mūzikā.

No tuvām un tālām Latvijas vietām šurp bija ieradušies jubilarēs draugi, ar kuriem darba gaitās izveidojušās sirsniņas attiecības: kolēģi, bijušie audzēkņi, tostarp gan pedagogi un mūziķi, gan cilvēki, kuri strādā ar mūziku nesaistītās jomās. Iepriekš visiem iedotas izvēlēto skaņdarbu notis, bet kopmēģinājums bijis tikai viens – koncerta dienas rītā (arī uz to visi nav varējuši ierasties). Beigās kopīgā atziņa: skanējis tīri labi. „Tas bija lielākais izaicinājums,” teic S.Pavloviča. „Ja kāds ļoti gribēja, varēja kādu kļūdiņu sameklēt. Tas bija nevis konkurss, bet svētki un sadraudzība mūzikā. Spēlējām no sirds ne žūrijai, bet sev un klausītājiem.”

Vairāk nekā divu stundu koncerts beidzās ar Frančesko Sartori populāro skaņdarbu *Time to Say Goodby*. Tas nav izvēlēts nejauši – jaunajā mācību gadā

Ilggadējā mūzikas skolas skolotāja Stella Pavloviča pēc koncerta kopā ar saksofona un klarnetes pedagoģu, Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra mūziķi Alvilu Altmani – vienu no draugiem, ar kuru kuldīdznieci darba gaitās izveidojusies laba sadarbība.

S.Pavloviča darbu mūzikas skolā vairs neturpinās, jo nostrādāts pietiekami, lai pēc likuma varētu doties pelnītā atpūtā. Bet mūzikai viņa gan ardievas neteiks – tāpat kā iepriekš piedalīsies koncertos, pa-

līdzēs jaunaļiem un droši vien nākamgad Kuldīgā atkal rīkos Starptautisko Kārļa Davidova čellistu konkursu.

**Daina Tafelberga
Elisas Rudzītes foto**

Vietvārdi – liela bagātība

Grāmatas *Suitu novada mantojums. Vietvārdi atklāšanas svētkos Jūrkalnes bibliotēkā autore Dace Nasteviča priecājās, ka pirms 30 gadiem sāktie pieraksti par suitu puses valodas īpatnībām nu nonākuši pie lasītājiem.*

Grāmatas autore Dace Nasteviča (vidū) centra *Suiti* vadītājai Dacei Martinovai saka paldies par sadarbību un dāvina pašas pērlēm rotāto jostu. Līdzās – zinātniskā redaktore Liene Markus-Narvīla.

D.Nastevičai vākt vietvārdus bijis kā aizraušānās, jo šķīstis svarīgi rakstiski saglabāt tikai suitiem piemītošās valodas niansas. Bet vietvārdu vākšanu nekad nevarot pabeigt, jo valoda mainās un katrai vietai parādīties citas raksturīgas iezīmes.

Grāmatas izdošanas ierosme nākusi no etniskās kultūras centra (EKC) *Suiti*,

kura vadītāja Dace Martinova šim mērķim uzrakstījusi projektu. Zinātniskā redaktore ir Liene Markus-Narvīla, bet maketētāja un fotogrāfe – alsundzniece Natalja Štefaņuka. EKC *Suiti* sērijā *Suitu novada mantojums* jau iepriekš izdevis grāmatas *Dziesminiece Veronika Porziņģe, Adīti mauči, Suitu danči, Suitu drānas, Suitu zemes ļaudis* un citas.

Pirmajām trim autore ir D.Nasteviča. Savukārt D.Martinova stāsta, ka drīzumā klajā nāksot vēl divas. Vienā būs aprakstīta suitu īpašā dziedāšanas maniere – burdons, bet otra būs jūrkalnieka Jāņa Priedoliņa humoristisko stāstu krājums *Savējie sapratīs*.

**Jolantas Hercenbergas
teksts un foto**

Kas aktuāls interneta dzīlēs

Pašlaik gandrīz ikviens pavada laiku internetā: cits lasa ziņu portālus un skatās izglītojošus raidījumus, cits patērē tikai izklaidējošu materiālu. Par interneta saturu, mīļākajām filmām un viltus ziņām stāsta trīs dažāda vecuma kuldīdnieki: Marta Aleksa Sproģe, Matīss Ciņķis un Antra Spulģe.

Laika zaglis

„Man patīk informāciju uzņemt audiovizuālā formātā, jo tad ir skaņa, var nolasīt cilvēka emocijas un ķermeņa valodu. Pēc tā var pateikt, vai cilvēks nemelo,” uzskata metāla konstrukciju montētājs MATĪSS CIŅĶIS. Viņš dalās pieredzē par saturu un drošību internetā, saviem parādumiem un mīļākajiem raidījumiem.

IEDZIŅINĀS FAKTOS

Matīss internetā visbiežāk meklē faktus un apgalvojumus par vēsturi, inženieriju un ģeogrāfiju. „Parasti ar draugiem vai kolēģiem kādu tēmu apspriežam, taču faktus līdz galam nezinām. Man patīk iedziļināties un ņemt talkā *māti gūgli*, lai par informāciju pārliecinātos.” Viņš atzīstas, ka ziņu portālus nelasa, jo to saturs šķiet vienveidīgs. „Man saistošas šķiet sporta ziņas. Tās uzzinu platformā *Apollo.lv*. Pārējās palasu aptuveni divas reizes mēnesī. Uzskatu, ka Latvijā īsti uzticamu ziņu portālu nav. Lielākie mediji bieži vien cilvēkos izraisa nepamatotu paniku.” Matīss tomēr ir lašijis par Covid-19 pandēmijas izraisīto situāciju. „Tās ziņas man bija aktuālas, jo komandējums bieži vien jābraukā pa Eiropu.”

SMELTIES LABU HUMORU

Matīss iecienījis internetā atrodamos raidījumus *Pusnakts šovs septiņos ar Jāni Skuteli*, *Žiga ceļojumi un pārējā figūra*. „Esmu cilvēks, kam patīk labs humors. Šie ir raidījumi, kur to varu smelties.” Savukārt no mūzikas šoviem Matīsu aizrauj *Supernova*, kas katru gadu atlasa kādu dalībnieku *Eirovīzijai*. Viņam patīk klausīties mūziku: „Izmantoju mūzikas straumēšanas vietni *YouTube Premium*, taču parasto *YouTube.com* versiju tikai tad, kad vajadzīga pamācība kādas programmas instalēšanai.” Viņš skatās arī filmas, taču dažreiz iznāk redzēt tikai sākumu, jo miegs ir spēcīgāks

Matīss Ciņķis: „Uzskatu, ka interneta saturs nekādā ziņā neklūs cilvēkiem draudzīgāks. Cerība, ka kaut kas uzlabosies, ir maza.”

par vēlmi noskatīties līdz galam. „Man ļoti patīk paranormālā žanra filmas, asa sižeta, trilleri vai fantastika. Parasti skatos krievu valodā.” No ārzemju kinodarbiem Matīss iesaka noskatīties filmu *Insidious* (tulk. *Astrāls*) un animācijas filmu *Troļļi*, savukārt no latviešu – *Rūdolfa mantojums*.

DRAUDI DROŠĪBAI UN PATIESĪBAI

No sociālajiem tīkliem Matīss izmanto *Facebook* un *Instagram*: „Pārsvārā tos lietoju tāpēc, lai nosītu laiku brīžos, kad nav nekā cita, ko darīt. Tie ir laika zagļi, kuros noderīgu informāciju bieži vien nemaz nevar iegūt. Parasti tikai vakarpusē sanāk izšķīstīt feisbuku un apskatīt jaunumus, jo pa dienu jādara kaut kas produktīvāks.” Matīss uzskata, ka internets ir nedroša vieta, jo arvien vairāk parādotes cilvēki, kuri vēlas citus apkrāpt. Lai gan viltus ziņas esot ļoti izplatītas, Matīss neuzskata, ka skolās vajadzētu medijpratības nodarbības: „Manuprāt, skolēniem slodze ir pārāk liela, lai ieviestu vēl vienu mācību priekšmetu.”

Neuzķerties uz krāpniekiem

MARTA ALEKSA SPROĢE, kura Latvijas Kultūras akadēmijā studē starpkultūru sakarus, internetā visvairāk laika pavada sociālajos tīklos, kā arī skatās filmas vai seriālus. Viņa tic, ka interneta saturs varētu kļūt vērtīgāks un arī drošāks, jo tiks ieviestas dažādas drošības sistēmas.

PARĀDĪT SAVU VEIKUMU

Marta lasa jaunākās ziņas vai meklē to informāciju, kas vajadzīga darbiem augstskolā. „Pārsvārā izmantoju *Apollo.lv*, jo, manuprāt, tas ir visparocīgākais portāls. Uzskatu, ka tas ir arī uzticamākais no Latvijas ziņu portāliem, jo citos bieži vien nācies lasīt nepatiesu informāciju.”

Meitene atklāj, ka katru dienu ļoti daudz laika pavada sociālajos tīklos *Instagram*, *Facebook*, *Snapchat* un *WhatsApp*. Tie esot gan izklaidējoši, gan noderīgi. „Man patīk fotografēties pašai, fotografēt citus un dabu, tāpēc *Instagram* un *Facebook* ir piemērotas platformas, kur varu savu veikumu parādīt citiem. Sociālajiem tīkliem veltu aptuveni trīs stundas dienā, ziņu portāliem – 15 minūtes, bet skolai vajadzīgās informācijas meklēšanai – reizēm pat sešas stundas. Tas atkarīgs no mājasdarba.”

ZINĀT IR SVARĪGI

Martai patīk rakstiska informācija, nevis audiovizuāla, lai gan viņa skatoties ļoti daudz angļu un amerikāņu šovu, ir arī viņas iecienīti ārzemju jūtūberi. „Man ļoti patīk Valērija Ļipovecka (*Valeria Lipovetsky*). Tā ir krievu meitene, kura jau ilgu laiku ar ģimeni dzīvo Kanādā. Viņa filmē gan pamācošus, gan izklaidējošus video kanālā *YouTube*. Filmās vai seriālos skatos mājaslapā *Netflix.com*, jo tā, manuprāt, ir visērtākā un drošākā vieta, kur internetā to darīt.” Marta iecienījusi dokumentālās filmas vai seriālus, kas balstīti reālās dzīves

Marta Aleksa Sproģe: „Nesen *Netflix* noskatījos amerikāņu seriālu *Černobiļa* par 1986. gada kodolkatastrofu. Tas man ļoti patika un lika aizdomāties. Arī citiem iesaku to noskatīties.”

notikumos, lai gan viņa esot arī romantiskā, kriminālā un fantastikas žanra piekritēja. „Mani aizrauj filmas par Otro pasaules karu. Ir svarīgi zināt vēsturiskos notikumus, lai mēs būtu izglītoti.”

MEDIJPRATĪBA VAJADZĪGA

Marta uzskata, ka internets nav droša vieta, jo ir viegli uzķerties uz krāpniekiem. „Ir ļoti daudz dīvainu mājaslapu, kas kaut ko piedāvā par brīvu. Viss, kas cilvēkam jāizdara, – jāuzklikšķina uz interneta saites. Ļoti daudzi uzķeras, bet man tas nekad nav gadījies, jo protu viltus ziņas atšķirt no patiesām un zinu, ka neviens neko šajā pasaulē par brīvu nedod.”

Meitene domā, ka situācija varētu uzlaboties, jo, tehnoloģijām attīstoties, tiks ieviests daudz vairāk drošības sistēmu, kas ar interneta krāpniekiem un viltus ziņām cīnīsies. Viņa uzskata, ka tuvākajos gados skolās bērniem un jauniešiem vajadzētu sākt mācīt medijpratību, tā izglītojot un informējot par to, ko no interneta sagaidīt.

Piedāvājumā neapjukt

„Internets ir tik drošs, cik zinoši mēs esam. Tas, kādu saturu tur patērējam, ir mūsu pašu atbildība,” uzskata Kuldīgas Centra vidusskolas sociālo zinību, vēstures un kulturoloģijas skolotāja ANTRA SPULĢE.

LASA RECENZIJAS UN ATSAUKSMES

A.Spulģe visvairāk meklē informāciju darbam, lai pārliecinātos par kādu jau zināmu faktu vai sameklētu ko jaunu. „Daudz iznāk apmeklēt mājaslapu *Skola2030.lv*, kur tiešaistē sekoju līdzī vebināriem vai diskusijām, kas saistītas ar mācību standartu un programām, ko skolās sāks ieviest 1. septembrī. Pirms ceļojumiem parasti meklēju informāciju par galamērķi, apskates objektiem, transportu, viesnīcām. Ir vērtīgi izlasīt citu ceļotāju atsauksmes,

ieteikumus. Arī pirms teātra izrādēm un kino apmeklējuma izlasu recenzijas un izvērtēju, vai ir vērts iet.” Antrai ziņas patīk skatīties televīzijā, taču reizēm viņa atverot *E-klasi* vai *Inbox.lv* un uzklikšķinot uz tur piedāvātajām ziņām, lai izlasītu aktuālo. „Visuizticamākie ziņu portāli, manuprāt, ir *LSM* un *Delfi*. Sabiedriskais medijs ziņas pasniedz korekti un lietišķi, savukārt *Delfi* ir ziņu portāls ar pieredzi. Un neesmu no tiem, kas dienas darbus saplāno atbilstoši seriālam vai šovam televīzijā.”

FILMAS – DVĒSELEI UN DARBAM

Skolotāja retu reizi izmantojot *YouTube*, lai noskatītos kādas pamācības, lekcijas vai izrādes, taču tas paņemot ļoti daudz laika. Darba nolūkiem skatās arī filmas. „Gan dokumentālās,

„Neesmu no tiem, kas katru brīvo brīdi vēlas pavadīt internetā. Man patīk palasīt arī drukātos medijus vai brīvo laiku pavadīt dabā,” saka skolotāja Antra Spulģe.

gan animācijas – lai fragmentus varētu izmantot darbā. Filmās ir liels laiks, lai ilustrētu materiālu, piemēram, latviešu klasika: *Ceplis* un *Pie bagātās kundzes*. Tās skatos mājaslapā *Filmas.lv*. Ļoti novērtēju latviešu

kino – tā skatīšanās kļuvusi par sava veida rituālu, piemēram, tā ir ar *Limuzīnu Jāņu nakts krāsā*. Skolēniem viņa iesaka filmas *Vai viegli būt jaunam?* un *Zēns svīrainā pidžamā*.

JĀMĀČA KRITISKĀ DOMĀŠANA

No sociālajiem tīkliem A.Spulģe lieto tikai *Facebook*: „Tur iegūstu informāciju saistībā ar darbu, kultūras notikumiem vai sazinās ar kādu sen nesatīktu paziņu.” Viņa atzīst, ka retu reizi ir gadījies uzķerties uz viltus ziņām, tāpēc tagad informācijas avotus izvērtē īpaši piesardzīgi. „Uzticos sabiedriskajiem medijiem, pētnieciskajai žurnālistikai. Cenšos meklēt informācijas avotu un atsauces. Nedrīkst aprobežoties tikai ar virsrakstu – jāpalasa arī tālāk. Vairākas skolas jau tagad māca medijpratību gan kā atsevišķu kursu, gan integrēti dažādos mācību priekšmetos. Skolēniem kritiskā domāšana un ziņu veidošanas pamatprincipi ir jāapgūst.”

Skrejoši gadi. Dzīve kā ātrvilcienā

„Man nekas nenotiek tāpat, bet dzīve vienmēr noliek īstajā vietā,” saka kuldīdzniece, skolotāja, ilggadējā Kuldīgas novada bāriņtiesas darbiniece VIJA ASTAŠEVSKA. Augusts viņas dzīvē nesīs pamatīgas pārmaiņas. Tieši savā dzimšanas dienā 31. jūlijā viņa devusies pensijā, lai, kā pati saka, dzīvotu sev, bērniem un mazbērniem, piemēram, beidzot dodoties laivu braucienos. Viju pazīstu vairāk nekā 30 gadu, tādēļ atļaujos uzrunāt uz tu.

Pazīstot tevi, neizbrīna tas, ka pensijas gadus grasies pavadīt laivojot, nūjojot, braucot ar riteni.

Par laivošanu ir īpašs stāsts. Tas ir sapnis visu mūžu, bet braucieni vienmēr izjukuši. Šogad esmu bijusi jau divas reizes. Jānos izbraucām ar dēla Aleksandra ģimeni, bet jūlijā – ar meitas Ineses ģimeni un viņas jaunčiešiem. (Inese Astaševska ir Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra direktore – aut.)

Teici, ka ģimenē tagad esat desmit.

Mēs ar vīru Sergeju, Inese ar dzīvesbiedru Ingu un diviem bērniem, Saša ar sievu Aneti un diviem bērniem. Ineses ģimenē aug 14 gadus vecā Aleksandra, spēlē volejbolu Latvijas jaunatnes izlasē, braukā pa nometnēm. Ralfam ir 12 – ļoti labs futbolists, dejo *Stariņā*. Dēlam Sašam ir meita Elza, kurai astoņi gadi, arī viņa Rīgā spēlē volejbolu. Mazajam Ernestam tūlīt būs četri. Tie ir Rīgas mazbērni, bet kopš 13. marta viņi ir pie manis, jo Anetes darbs atļauj strādāt attālināti. Saša strādā *1. rokkafejnīcā*. Kad abi brāļi Mediņi šo kafejnīcu izveidoja Liepājā, viņi Sašu izaudzināja par to uzņēmīgo vīrieti, kāds viņš tagad ir. Bārā piestrādāja jau no 12. klases. Kad Mediņi pārcēlās uz Rīgu, viņš gāja līdzī. Varbūt tāpēc, ka darbs ir tādā jomā. Sašas ģimene nav tā, kas nedēļas nogalēs *tusē* pa klubiem, – brīvajā laikā vai nu izbraucienos, vai Kuldīgā. Viņi remontē vienu galu mūsu dzimtas mājai Mālu ielā. Ineses ģimene ceturto gadu dzīvo savā mājā Pārventā. Meitai tāpat kā man vajag lielu dārzu, zemi. Viņai ir puķes, sīpoli, gurķi – viss savs.

Vai tu esi kuldīdzniece?

Jā, dzimusi, uzaugusi un dzīvoju tajā pašā mājā. Ir manas mammītes Ievas Mildas Neilandes stāsts par viņas dzimšanu. Tas bija 1928. gadā. Tajā dienā pagalmā raka aku. Vecāmmamīte Līze Mundiciema piedzemdēja manu mammīti un uztaisīja vīriem pusdienas. No tās akas joprojām lejam dārzu. Vecais-tēvs Kārlis Mundiciems bija amatnieks ar zelta rokām, ļoti inteligents. Mana bērniņa pagāja darbnīcā ar ēvelsolu un skaidām. Māju nopirka nepabeigtu, pats savam rokām darīja. Mums saglabājušās arī mēbeles ar sentimentālu nozīmi.

Par tavu darbu dzīvi varētu teikt, ka tā vienmēr bijusi kā uz skatuves.

Rēzija Kalniņa teikusi: tāpat kā dzīve mums dāvina nakti un dienu, tā dāvina cilvēkus. Citus – kā skolotājus, citus – kā sargeņģeļus. Esmu nākusi no strādnieku ģimenes. Tēvs Juris Edgars Neilands visu mūžu bijis šoferis saimniecībā *Vilgāle*: gan vedis pienu, gan vadījis mašīnu ar būdu, kurā cilvēkus vadāja. Kā bērns esmu izbraukājusi līdzī visādās ekskursijās ar meitām puškotā mašīnā, kas pārvilka ar brezentu. Man ir sešus gadus vecāks brālis, kas dzīvo Igaunijas pierobežā.

Vija Astaševska: „Esmu sapratusi, ka esmu liela vienpate. Man patīk vienai sēņot, nūjot, darboties dārzā. Bet vienlaikus arī būt ar ģimeni.”

Ja jums dažos vārdos būtu jāturpina teikums „Vija Astaševska ir...”, ko jūs teiktu?

■ **Inese Astaševska**, meita: „Saprototā, ar atvērtu sirdi, rokām un māju visiem: bērniem, mazbērniem, arī mūsu draugiem. Daudz ko darām kopā.”

■ **Skaidrīte Jumīke**, radniece, draudzene kopš bērnības: „Viņa var visu. Ja man saka, ka viņa iet pensijā, – neizskatās. Bet labi vien ir, jo pēdējais laiks sākt dzīvot sev – visu laiku viņa dzīvojuši citiem. Aprīnojami cilvēki: ģimeniska, saimnieciska, draudzene, kurai var uzticēties.”

■ **Mārite Milzere**, kolēģe Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību skolā: „Cilvēks, ar kuru es ietu izlūkos. Ar viņu kā direktori jutos droši, jo Vijai nepiemita egoisms. Viņai svarīga bija skola. Ja Vija būtu tur strādājusi ilgāk, pieļauju, ka arī es vēl būtu palikusi. Vija ar mums bija visur, visi bijām kolēģi vārda vislabākajā nozīmē – gan darbā, gan dullībās. Citur tādu kopību starp pedagogiem, skolēniem un vecākiem neatceros.”

■ **Skaidrīte Jurevska**, kolēģe no pirmajām dienām bāriņtiesā: „Godīga, taisnīga, gudra, ar lielām darba spējām, labsirdīga, pretimākoša, iejutīga. Tā arī visus šos gadus nostrādāja. Lai gan mazā pilsētā nācās lemt arī par pazīstamiem cilvēkiem, lēmums vienmēr bija godīgs.

Volejbols Vijas Astaševskas dzīvē bijis ilgus gadus. Attēlā pirmā no kreisās, komandas kapteine vidusskolas pēdējās klasēs.

Mamma kādu laiku strādāja aptiekā. Dzīve bijusi gana sūra, jo vecaistēvs bija aizsargs, tāpēc 11 gadus pavadīja izsūtījumā Vorkutā, atgriezās ar smagi sabojātu veselību. Tēvs septiņus gadus atradās Karagandā. Mammai bija grūti dabūt darbu – noziedznieku meita un sieva. Pēc aptiekas viņa visu mūžu nostrādāja trikotāžas fabrikā *Māra*, beidza kā brigādierē. Vecvecākiem pensijas nebija. Tēvs no ģimenes aizgāja. Līdz šim nesaprotu, kā viņa viena varēja mūs izskolot. Kādu laiku mācījos pat Murjānos, uz volejbola sacensībām braukāju ar Latvijas izlasi.

No kurienes tā sportošanas vēlme tevī, bērnos, mazbērnos?

Kaut kāds dullums! Vecāki visu atbalstīja. Es gāju arī sarīkojumu dejās pie Noras Kareles. Viņa bija mūsu audzinātāja 1. vidusskolā. Dejojām visi, bet man bija sacensībās ļoti rezultāti. Esmu spēlējusī šahu – arī tur labi gāja. Vēl tagad māku, ar mazbērniem uzspēlējam. Kad bija jāizvēlas, paliku pie volejbola un skolotāja Visvalža Vilces. Arī tā laika Viļa Lāča Liepājas Pedagoģiskajā institūtā visu laiku spēlēju. No kāda 3. kursa biju komandas kapteine. Likumsakarīgi – kad atgriezos Kuldīgā, spēlēju kā pedagoge.

Kāpēc Murjānos nepabeidzi?

8. klasē nomācījos pirmo ceturksni. Bija jābrauc uz Maskavu spēlēt, bet mani veselības dēļ nepalaida. Dusmojos, jo mūšējais torēiz nospēlēja ļoti labi. Izpēnu dokumentus, atgriezos mājās.

Kāpēc izvēlējies matemātiku?

Tas atkal ir stāsts! Mācības padēvās viegli. Kad beidzām vidusskolu, trīs draudzenes – Skaidrīte Ausmane (tagad Jumīke), Guna Belševica (Orna) un es – nospriedām mācīties tuvu mājām un kopā. Tuvākā bija Liepāja. Domājām izvēlēties katra savu. Es gribēju kļūt par latviešu valodas skolotāju, bet tas bija pirmais gads, kad matemātīkos uzņēma divus kursus. Nolēmām iet kopā. Tā arī izmācījāmies par matemātīkēm.

Nākamais, kas man aizgāja – bet tā jau ir režisores Guntas Krauzes vaina –, ir teātris. Pamatī gan nāk no Noriņas Karelītes. Es labi lasīju dzejoļus, daudzus zināju no galvas, bet skolā drusku biju *filcis*. Literatūras stundas drusku varēju *noraut*, piesaistoties, ka esmu iemācījusies jaunu dzejoli, to noskaitīt un izteikt savu viedokli. Labi atceros pirmo prakses stundu Liepājā. Šausmīgs uztraukums, pedantisks plāns! Pēc stundas prakses vadītāja teica: tā kā no skatuves. Tikko atnācām no institūta, Gunta savāca jaunos pedagogus. Sākumā pie pionierienu gadu izveidojām skolotāju teātri, tad patērētāju biedrības kultūras namā. *Bernardas Albas mājā* esmu spēlējusī gan meitu Magdalēnu, gan Bernardu. Teātra skola un Guntas nežēlīgā dresūra bija nepatīkami pieredze.

Darba gaitas sāki 2. vidusskolā.

No Kuldīgas kursā bijām ļoti daudz – Skaidrīte Nagliņa, Mārite Runge-vica, Jānis Puštilovs, mēs trīs. Pilsētā skolu ir tik, cik ir. Pārējie jau pēdējā gadā praksē brauca uz Kuldīgu un izvēlējās skolas, bet mani Jānis Mencis (matemātīkis, zinātnieks, institūta pasniedzējs – aut.) nelaida. Viņš strādāja Liepājas 5. vidusskolā, konsekvēnti mīdot vienu klasi pamatskolā, vienu vidusskolā, lai izmēģinātu savu metodiķu. Ja viņam bija komandējumi uz Maskavu, tad mani sūtīja savā vietā. Pēc institūta meitenes izvēlējās tās skolas, kurās strādājušas. Vienīgā palika 2. vidusskola, ar ko man nebija nekāda sakara. Deguns arī gaisā: „Es, 1. vidusskolas katra savu. Es gribēju kļūt par latviešu valodas skolotāju, bet tas bija pirmais gads, kad matemātīkos uzņēma divus kursus. Nolēmām iet kopā. Tā arī izmācījāmies par matemātīkēm.

dzima abi bērni. Bija labi. (Smejas.) Tagad domāju, pa kuru laiku gatavojos stundām un laboju burtnīcas. Tās bija naktis: liku bērnus gulēt, lasīju pasaku... Pamodos, kad bērni jau saldi gul. Ņēmu burtnīcu kaudzes un strādāju.

Kur satikā vīru Sergeju?

Pa sporta līniju. Viņš bija meistarkandidāts riteņbraukšanā. Satikāmies Ivandē, kur braucu kā sportiste, praksē – kā trenere. Viņš mani ievērojis jau pāris gadu iepriekš, bet pats ir jaunāks, tādēļ es viņu ievēroju tikai studiju gados. Viņš atnāca dienēt flotē trīs gadus. Sagaidīju mājās.

6. augustā nosvinējām 37 kopdzīves gadus. Vismaz no 1986.

„Esmu Kuldīgas fane. Liepājā visos studiju gados ne reizi neaizgāju ne uz vienu balli. Kā piektdiena – tā uz Kuldīgu. Te gan pa ballēm gājām, gan uz restorānu „Venta.”

6. augustā nosvinējām 37 kopdzīves gadus. Vismaz no 1986. gada viņš ir tālbraucējs soferis. Ja paskaita laiku, kādu esam kopā, tā būtu pietākā daļa. Tieši tāpēc mums vēl aizvien ļoti patīk pavadīt laiku divatā. Neesam visu izrunājuši. Esmu iemācījusies daudz būt viena – sēņot, nūjot. Kad bija laiks, diezgan bieži braucu līdzī reisos. Esmu izbraukājusi visu Eiropu, bet zinu stāvlaukumus, labākās dušas un ēdienus *tankstellēs*. Sergejs joprojām brauc. Pēc tam, kad no manis tagad dzīvot pārģalvīgi: veidot programmas, kādu citur nebija, sapludināt mākslas skolu ar vispārīgglītojošo. Ļoti svarīgs cilvēks ir Zane Oliņa, kura tajā laikā izveidoja Latvijas pedagogu grupu ar Sorosa finansējumu, lai ko par Sorosu saka tagad. Skolvadību varējām pēīt ar angļu specialīstu atbalstu, izmēģinājām Anglijā, tad šeit. Vecāku sapulcēs visi sēdēja pie galda, vecākiem bija jārunā, un skolotāji viņiem nelasīja morāli.

Kad gāju projām, strauji ienāca ierobežojumi stundu skaitam dienā, somu svaram, slodzei, nācās atteikties no mūsu atvadījās kolēģi, divatā aizbraucām uz kempingu, sēdējām pie jūras, un es lēnām pārdomāju, kādi bijuši aizvadītie gadi.

Kādi?

Skrejoši. Tā kā ātrvilcienā. Man nekad nekas nav nācis viegli. Loterijās varu nepiedalīties! Jau skolā eksāmenos nebiju starp tiem, kuri varēja iemācīties piecas biļetes un vienu izvilkt. Bet, ja būšu smagi mācījusies, pat špikerus rakstījuši, izvilksu vieglu biļeti. Tas pats tagad. Jau no Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību skolas laikiem vadu kursus, daudz braukāju pa

Mazā Vija ar mīlo mammīti, ko visi dēvējuši par leviņu.

„Ja bērns kopš mazotnes nav saņēmis savas tiesības uz mīlumu, siltumu un ēdienu, viņam pret apkārtējiem veidojas cita attieksme.”

Visi desmit Baskāju takā.

Latviju. Tēmu lasu jau kuru reizi – ja nebūšu iepriekš izgājusi cauri pierakstiem, pēc lekcijas nebūšu ar sevi apmierināta.

Kāds bija darbs humanitārajā skolā? Varbūt tomēr veiksmē loterija?

No 2. vidusskolas aizgāju. Tāpat kā vēlāk uz bāriņtiesu un prom no tās – nolēmu divās dienās. Īsti nezinu, kas notika. Tas bija (Komunistiskās – red.) partijas laiks – mana biogrāfija laikam nebija atbilstoša. Apstiprināja par direktores vietnieci, bet radās problēmas pa partijas līniju. Tajā vasarā kaut kas man aiz muguras bija ne tā, bet es neesmu aizdrojusies, kurš par mani ko uzrakstīja. Augusta vidū piezvanīja Mārite Milzere un Vija Seļava. Mārite teica, lai atnākot pie viņas uz dārzu – tur visi tā brīža skolotāji priekšā. „Viņa, tu mums esi vienīgā cerība!” Juris Andersons no direktora amata bija aizgājis, tuvojās mācību gada sākums. Augusta puča dienā mani apstiprināja par direktori.

Tas gāja raibi, jo skola bija zem Kultūras ministrijas – ar Izglītības ministriju nekāda sakara. Vai skola pastāvēs, tas bija atkarīgs arī no rajona padomes. Septiņi spraīgi gadi, milzīga afēra! Kad 9. klasei vāja-dzēja gatavoties eksāmeniem, sapratām, ka Kultūras ministrija apliecības bērniem neizsniegs. Tolaik Kuldīgas mērs bija Anita Kovaļenko, viņa palīdzēja izkarot, ka skola ir arī zem Izglītības ministrijas, un bērni saņēma derīgas apliecības.

Es skolā trāpīju istajā laikā – varējām dzīvot pārģalvīgi: veidot programmas, kādu citur nebija, sapludināt mākslas skolu ar vispārīgglītojošo. Ļoti svarīgs cilvēks ir Zane Oliņa, kura tajā laikā izveidoja Latvijas pedagogu grupu ar Sorosa finansējumu, lai ko par Sorosu saka tagad. Skolvadību varējām pēīt ar angļu specialīstu atbalstu, izmēģinājām Anglijā, tad šeit. Vecāku sapulcēs visi sēdēja pie galda, vecākiem bija jārunā, un skolotāji viņiem nelasīja morāli.

Kad gāju projām, strauji ienāca ierobežojumi stundu skaitam dienā, somu svaram, slodzei, nācās atteikties no mūsu

Inguna Spulniece, Vijas Astaševskas arhīva un Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

paudzē – no vienas puses, rodas bezcerība, izmisums. Bet, no otras, rodas arī dusmas: „Vai tiešām neredzat, ka bērns ir brīnums?” Strādājot ar bērniem, kļūst skaidrs, ka no pieaugušajiem viņi ļoti cietuši. Bet reti viņi kļūst ļauni pret vecākiem, jo parasti tos mīl, lai kādi tie būtu. Ļauni viņi kļūst pret citiem pieaugušajiem vai vienaudžiem.

Ļoti smagi, ka, atrisinot vairākas lietas, nezinu, vai rīkojos pareizi. Vai no bioloģiskās ģimenes izņemtais bērns, kas nonāks viņu cenošā, emocionālās un fiziskās vajadzības apmierinošā ģimenē, tāpēc izaugs laimīgāks un sabiedrībā nodēvētāks? Vai tomēr labāk, ja istajā ģimenē viņš tiks atbalstīts ar sociālo un medicīnisko palīdzību, turklāt vecāki pa brīdim būs nolīkti pie vietas un rāmjos? Viņš izķepuroties, izaugs spītīgs, bet daudz panāks. Cik bagāta būs viņa emocionālā pasaule? Reiz sešu bērnu ģimenē liktenis lietas atrisināja tā, ka visi tur palika. Bērni nāca stāstīt, kā cīnās par savu dzīvi, kā lielākā mēra rūpējās par mazākajiem, kā aprūpē tēti. Saku, ka pēc pilngadības ir tiesības prasīt uzturlīdzekļus, kamēr mācīsies, bet viņa atbild: nē, tēvam jāizaudzina jaunākie. Viņa varot arī piestrādāt. Domāju, kas būtu, ja bērni būtu izņemti. Bet ir arī pretēji piemēri.

Vai situācija uzlabojas?

Mazāk ir tipisko gadījumu – dzeršanas un vardarbības. Ir dažādi sociālie projekti, materiālais un emocionālais atbalsts sociālajos dienestos. Smagāka ir bērnu šķiršana un dalīšana starp vecākiem. Par to gribas skaļi kliegt! Cilvēki saiet kopā, šķiras un daļa Gaure jau bija spiesta pieņemt visus standartus. Šī skola varbūt ir viens no pierādījumiem, ka nevajag visus novienādot. Nezīnu, kas būs ar kompetenču izglītību, bet tas, ka Zane Oliņa ir viena no tām, kas strādā pie pārmaiņām, man liek ticēt, ka vismaz viņas jomā būs labi.

Kā nonāci bāriņtiesā?

Atkal vienas dienas lēmums. Pirmajos piecos gados humanitārajā skolā katru gadu izdarījām kaut ko lielu: sakārtojām vienu stāvu, tad vēl vienu, dabūjām otru māksli, remontējām. Sestais gads jau sāka kļūst mērens. Septītais... Skola aug, jāņem klāt pedagogi, kolektīvā, manuprāt, sāka zust pirmo gadu aura, azarts, kad skolotāju istabā ar putām uz lūpām apspriedām metodikas, runājām par katru bērnu. Intuīvi nejutos labi – spārniņi noplaka, sāku justies vainīga, ka daudz braucu un mācījos, kā arī mācīju citus. Biju nesaskaņā ar sevi.

Uzzināju, ka Baiba Mikāla, kas bāriņtiesu izveidoja, ies dekrētā un atpakaļ nenāks. Aizgāju pie Artura Lieģa, tālaika pilsētas mēra: „Esmu gatava strādāt, tikai nedod man laiku ilgi domāt, jo varu pārdomāt. Otrajā dienā viņš piezvanīja. Pārlēcu no sadarbības ar visnotaļ inteligentiem vecākiem uz pilnīgi citu sfēru, bet vēl ļoti veidojamu. Skaidrīte Jurevska ar Baibu jau melno darbu bija izdarījušas, ievirzīja mani. Tolaik bāriņtiesas bija saskaldītas, un, kā katrs mācēja, tā darīja. Gluži kā tagad – augšā nevienam īsti neinteresējām. Rajonā pagasttiesas un bāriņtiesa sāka nākt kopā, uzņēmos metodisko darbu, dalījāmies pieredzē. Drīz vien Rīgas rajona bāriņtiesas izveidoja asociācijas kodolu, un Kuldīga iestājās momentā: ieguvām iespēju mācīties, ietekmēt ministriju vai sekretariātu. Atkal atradu sev lietojamu.

Domās tu vēl aizvien esi darbā.

Jā, bet ir atšķirība, vai dodu padomu, lasu lekciju vai pieņemu lēmumu. Baidos no brīža, kad kāds jau pieaudzis man pajautās: „Kāpēc pieņēmi šādu lēmumu?” Vai mācēšu to paskaidrot? **Kāda ir mūsu sabiedrība?**

Es kā zem rentgena redzu tumšo pusi – līdz mielēm. To otro redzu caur bērnu, radu un draugu ģimenēm, par kurām priecājos. Tumšā un gaišā ir uz pusēm. Jāmušina ar tie vecāki, kuriem nav naudiņas, pirms Ziemassvētkiem ar bērniem izstaigāt Liepājas ielu ar rūķīšu mājiņām, iet uz bezmaksas pasākumiem, pulcīņiem. Iekustināmas un pozitīvajai pusītei pieslējamais slānis ir ļoti liels. Priecājos par jaunajām ģimenēm, kas ar labu izglītību un idejām atgriezās mūsīpusē un netur sveci zem pūra.

Vai tev ar savu enerģiju Kuldīgā nav par sauru?

Nē. Esmu Kuldīgas patriote. Man nepatīk lielās vietās. Kuldīga ir mana ar visiem tās pakšīšiem.

Levits: „Atbalstu jēdzīgu politiku, jēdzīgas reformas”

„Piedaloties debatēs, mana priekšrocība ir tā, ka es esmu skaļāks. Mani vairāk dzird,” tiekoties Rīgas pilī ar reģionālo laikrakstu redaktoriem un žurnālistiem, sacīja Valsts prezidents EGILS LEVITS. Pēc gada amatā viņš aicināja pie sevis, lai gan uzklausītu, gan izstāstītu par savu darbu un atbildētu uz jautājumiem.

Divas lielas sadaļas

„Pēc gada varu savu darbu sadalīt divās daļās. Obligātā daļa, ko nosaka Satversme, ir aizsardzība, ārlietas, vēl citi jautājumi, piemēram, apžēlošana. Kovida dēļ samazinājušās ārvalstu vizītes. Bet nekas nav atcelts – viss ir atlikts. Aizsardzība mums iet pareizā virzienā. Aizsardzības spēki piecos sešos gados ir ārkārtīgi pastiprinājuši kapacitāti. Tas ir svarīgi, lai mēs būtu NATO valstīm līdzvērtīgi partneri, lai mūs uzklausītu. 2% prasību izpildām, arī Igaunija, Lietuva. Tas ir svarīgi no drošības viedokļa. Tāpat svarīga ir valsts pastāvēšana.

Valsts prezidentam ir vēl tāda īpatnēja loma – lēmumus viņš nepieņem. Pieņemiet to kā akciju! Es nevaru kādam iedalīt

naudu vai pieņemt kādu likumu. Bet Valsts prezidents ar savu viedokli var piedalīties debatēs. Svarīgi, lai prezidenta domu uzklausītu lēmumu pieņēmēji. Es atbalstu jēdzīgu politiku, jēdzīgas reformas. Norādu uz problēmām, trūkumiem tur, kur, manuprāt, valdības politika nav pietiekami jēdzīga. Administratīvi teritoriālajā reformā iesaistījos divās dažādās stadijās. Pirmajā vairāk kā konstitucionāls jurists labprāt iesaistījos likumdošanā ar savu domu, arī sarunās ar deputātiem Saeimā jau iepriekš lielā mērā mani priekšlikumi tiek ņemti vērā. Tas ir būtisks rezultāts. Bet kas mani apbēdināja? Biju licis priekšā, ka jaunajās pašvaldību vēlēšanās varētu tāpat kā līdz šim

piedalīties arī vēlēšanu apvienības. Saeimas vairākums to noraidīja. Es neapvainojos, ka mani neņem vērā.

Otrā daļa – dialogs ar sabiedrību, līdzdalība debatēs. Sabiedrība lielā mērā izdiskutē visus jautājumus. Jūs šajās debatēs esat svarīgs starposms. Piemēram, izglītībā vienlaikus notiek trīs reformas, un katram ir, ko teikt. Atsevišķos jautājumos man ir savs viedoklis. Un jums ir savs gan kā žurnālistiem, gan kā pilsoņiem. Piedaloties debatēs, mana priekšrocība ir tā, ka es esmu skaļāks. Mani vairāk dzird. Pēc tam esat jūs – arī jūs dzird vairāk nekā tos cilvēkus, kas nav žurnālisti. Taču, piemēram, māsiņai slimnīcā arī ir savs viedoklis.”

„Latvija ir nacionāla valsts, latviešu valoda ir kopīga visiem, un primāra ir latviskuma veicināšana,” uzsvēra Valsts prezidents Egils Levits.

Žurnālistu jautājumi

Priekšvēlēšanu process novados jau sācies aktīvi. Lielas cerības likām tieši uz vēlēšanu apvienībām. Iepriekšējā diskusijā teicāt: ir cerība, ka tās būs. Vai ir vēl cerība, ka kaut kas mainīsies?

E.Levits: – Jāizstrādā jauna vēlēšanu kārtība ar jauno teritoriālo iedalījumu. Saeima ir akceptējusi manu priekšlikumu par kopienu vēlēšanu pārstāvniecībām pagastu, mazpilsētu, novadu līmenī. Piemēram, Rūjienai, Dundagai pēc līdzšinējās reformas nebija nekādas teikšanas. Pēc ilgām pārrunām Saeima to akceptēja. Lai aktīviem pilsoņiem būtu līdzdalības iespēja pašvaldībā. Legitimizāciju var iegūt vispārīgās demokrātiskās vēlēšanās. Tas ierakstīts pārejas noteikumos, un VARAM pie šiem projektiem strādā. Domāju, ka šī likumprojekta izstrādē arī man būs savi priekšlikumi.

Runa ir par nelielām kopienām ar 500 vai pusotru tūkstošiem iedzīvotāju – tur varētu būt vēlēšanu apvienības, bet man šķiet, ka labāk lai ir personāliju vēlēšanās. Es, piemēram, balsoju par Jāni Bērziņu, un tad pirmie septiņi, kas visvairāk balsu dabū, arī tiek ievēlēti. Man tas šķīst labāk.

Eiropas Savienība Latvijai finansiāli sniegs lielāku atbalstu, nekā bijām cerējuši. Kā, jūsuprāt, šo naudu vajadzētu tērēt, lai pēc dažiem gadiem neseicinātu, ka viss aizgājis ļoti ātri un ilgtermiņā nekas no tā nav palicis.

E.L.: – Sākotnēji bija paredzēti septiņi miljardi, tagad tie būs desmit. Vairāk vai mazāk septiņi miljardi jau ieplānoti vairākos projektos. Tagad pēkšņi mums

ir vēl trīs! Kad nauda ienāk, rodas visādas vēlmes. Ministru prezidentam esmu sacījis divas lietas. Pirmā: „Esiet ārkārtīgi stingri! Nāks pie jums ar visādiem lūgumiem un pieprasījumiem, un vēlmēm. Jābūt stingriem, lai to naudu neizklenderētu.” Otrā – sagatavot plānu, kā nauda var tikt izmantota, lai, pēc pieciem gadiem atskatoties, redzam: o, tas savulaik bija pamatīgs grūdiens ekonomikai! Šādu plānu sagatavot nav vienkārši. Katram ir priekšstats, ko vajadzētu. Nauda jāieliek tur, kur būtu izaugsme visai tautsaimniecībai. Lai katrs no nepilniem diviem miljoniem cilvēku Latvijā pēc pieciem vai desmit gadiem varētu pateikt: „Šo daļu esmu ieguldījis sev, pateicoties tam, ka bija gudri ieguldīti trīs miljardi 2020.gadā.” Partijas gribēs īstenot savus priekšvēlēšanu solījumus. Ja saskaita tos kopā, lielā vērā tie vērsti uz partijas klientiem. Reti kas no tā ir ilgtspējīgs. Lūdzu, aizmirstiet savus priekšvēlēšanu solījumus! Kopā gatavojiet plānu, kā papildu naudu izlietosim, lai nevis uz nākamajām vēlēšanām 2022.gadā, bet uz 2025. vai 2030. gadu varētu teikt: „Jā, šie cilvēki 2020.gadā gudri ieguldīja naudu.”

Jautājums par jēdzienu politiskā atbildība. Kā redzat tā realizēšanos pēc kāda nepareiza lēmuma, un kā tam būtu jānotiek demokrātiskā valstī?

E.L.: – Augstākais soģis jeb tiesnesis, varētu teikt, ir vēlētais. Jo vēlētais redz, kas aizgājis šķībi greizi. Nākamajās vēlēšanās viņš šo politisko spēku vairs neievēlēs. Ir arī citi – opozīcija veido sabiedrisko domu, tāpat arī medijs. Domāju, ka sabiedriskās domas

spiediens ir viens no instrumentiem, kā politiskā atbildība tiek īstenota. Mūsdienās sabiedriskā doma ir ārkārtīgi viegli manipulējama – tas jāapzinās. Viens no tādiem stingrākiem punktiem ir atbildīgi mediji. Bet tā ir tikai viena daļa no visiem spēlētājiem, kuri sabiedrisko domu veido.

Skumja lieta, ka pierobežā maz runā latviešu valodā. Kā to stiprināt? Veidot kopienas, svētdienas skolas, kas būtu valsts atbalstītas?

E.L.: – Diskusijā par Latvijas vēsturiskajām zemēm runājām, ka viens no gala rezultātiem būtu arī zināmas programmas identitātes veidošanai. Doma par svētdienas skolām ir ļoti laba. Tautieši, kas dzīvo ārzemēs, pēc zināma laika izjūt latviskuma trūkumu un veido paši. Valsts ar to rēķinās. Par latviskuma jautājumiem vajadzētu runāt ne tikai pierobežā, bet vispār valstī. Iepriekšējā diskusijā kolēģi sacīja, ka daudzi nemaz nezina savu vēsturi. Pierobežā vajadzētu apzināti to veicināt. Pierobeža ir arī drošības jautājums. Latviskuma elementam ir arī drošības dimensija.

Vai un kā Latvijā integrēt etniskās minoritātes?

E.L.: – Runa ir par Latvijas vēsturiskajām zemēm, to identitāti, par latviskās identitātes nostiprināšanu. Vēsturiskās minoritātes ir, piemēram, vecticībnieki Latgalē, čigāni Kurzemē, ebreji Vidzemē un Latgalē, poļi Latgalē. Arī baltvācieši, kuru tagad vairs nav, lielā mērā šo sabiedrību veidojuši. Viņi ir daļa no tā visa – no pētniecības, no sabiedrības. Ir nacionālo minoritāšu atbalsta programmas. Bet Latvija ir nacionāla valsts,

latviešu valoda ir kopīga visiem, un primāra ir latviskuma veicināšana. Tas ir vienojošais elements visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Jaunais vēsturisko zemju likums definē Sēliju. Vai Satversme jāpapildina ar Sēlijas vārdu?

E.L.: – Juridiskas vajadzības nav. Varbūt tāda estētiska vajadzība ir. Varētu būt, nav izslēgts.

Arvien biežāk braucat uz novadiem. Vai izdodas aprunāties arī ar citiem cilvēkiem, ne tikai amatpersonām? Kādas ir lielākās problēmas cilvēkiem laukos?

E.L.: – Jā, man iznāk tikties ar cilvēkiem. Katrā braucienā ir sarīkojums, kur katrs var atnākt, un ir brīva diskusija ar tiem, kurus interesē uzdot jautājumus, izteikt sāpi, viedokli. Man tas ir vērtīgi, lai labāk varētu formulēt savu viedokli. Man jābūt atvērtam jaunām idejām. Šīs diskusijas man daudz ko dod. Ir arī diskusijas ar amatpersonām – tas jau ir specifiskāk. Ilūkstē bija pilns kultūras nams, dažādi jautājumi. Līdz šim nekur neesmu ignorēts tā, ka es atnāktu un neviena nav (smejas).

Jautājums par informācijas pieejamību. Žurnālists ne vienmēr var piedalīties tiesas sēdē, bet nolēmumos, ko redakcija saņem, ir tikai „persona A personai B” – viss šifrēts, nekas nav saprotams. Nav iespējas uzrakstīt normālu rakstu par pārkāpumu vai noziegumu. Tas pats attiecas uz pašvaldību administratīvajām komisijām, kur žurnālistam bieži neļauj piedalīties un nevar uzrakstīt par tiem pārkāpumiem, par

kuriem sabiedrībai vajadzētu zināt. Piemēram, īpašums nesakopts, bet īpašnieka vārdu uzzināt nevar.

E.L.: – Tas atkarīgs no noregulējumiem – kas regulē privātumu un atklātumu. Privāts ir privāts neatkarīgi no tā, vai savu īpašumu sakopj vai ne. Tad jāskatās konkrēti. Tiesa precīzi atspoguļo likumu, kas aizsargā privātumu. Ja jums šķiet, ka šī novilkta līnija nav īsti pareiza, var domāt par likuma grozījumiem, bet likums atspoguļo cilvēktiesības. Jāievēro samērīgums starp publiskām un privātām tiesībām. Tas pats attiecas uz komisijām, iestādēm. Varat mēģināt citādāk uzzināt, kam šie īpašumi ir.

Kāds ir jūsu viedoklis par Krievijas investoru ienākšanu? Alūksnē pašvaldība vēlas būvēt veselības centru – miljonu vērtu projektu, un investors ir no Krievijas, bet firma nodibināta tikai pirms dažām dienām. Sabiedrībā ir dažādi viedokļi, bažas. Vai Latvijai vajadzīgi pārrobežu līgumi ar Krieviju?

E.L.: – Jāskatās. Pārrobežu sadarbība ir atbalstāma. Bet nepieciešama īpaša piesardzība, lai nav naudas atmazgāšanas. Jāskatās, vai tas netiek izmantots kā politiskas ietekmes līdzeklis, kā mēdz notikt ar tām valstīm, kas nav gluži demokrātiskas.

Valstī notiek teritoriju, izglītības reforma. Vai varētu būt arī veselības reforma? Vai būtu pieļaujams slimnīcu samazinājums?

E.L.: – Jautājums ir par slimnīcu tīklu. Tas atkarīgs no kvalitātes, efektivitātes un no pacientu viedokļa.

„Vajadzīgs klusums, miers, vienatne”

Kuldīdznieces AIJAS PUZARELES sirds pieder literatūrai. Viņa ne vien lasa, bet arī raksta dzeju un prozu un darbus paraksta ar pseidonīmu Aija Sarma. Aija beigusi Viļa Plūdoņa Kuldīgas ģimnāziju (tagad vidusskolu) un Liepājas universitāti.

Kur pirmsākumi tavai aizrautībai ar literatūru?

Es jau no bērnības ļoti daudz lasu. Es pat neatceros, kā to iemācījos. Tieši aizrautības dēļ pabeidzu latviešu filoloģijas maģistra un vispārējās pedagoģijas skolotāja studijas Liepājas universitātē (tolaik Liepājas Pedagoģijas akadēmijā). Vidusskolas laikos pati sāku mēģināt kaut ko rakstīt, bet tā pa istam rakstu kopš augstskolas. Literatūra nav tikai mans hobijs, un nākotnē es vēlētos ar to nodarboties daudz nopietnāk.

Pēc kāda principa tu izvēlies lasāmvielu?

Man ir periodi, kad lasu noteikta žanra grāmatas. Piemēram, pusaudžu gados bija melodrāmas periods, tālāk kriminālromānu periods. Tagad vairāk lasu fantastiku un fantāziju. Šad un tad sekoju līdzī jaunākajam latviešu literatūrā. Reizēm bibliotēkā paņemu kaut ko par izaugsmi, psiholoģiju un reliģiju. Manu izvēli ietekmē arī autors, citu lasītāju komentāri feisbukā, īpaši grupā *Izcilas grāmatas*, draugu ieteikumi, pat skaists vāks vai virsraksts. Mīļākās grāmatas ir Margaretas Mičelas *Vējiem līdzī*, Aleksandra Dimā *Grāfs Montie Kristo*, Imanta Ziedoņa *Epifānijas*. Tās ierindojas pirmajās vietās.

Kuros brīžos tev vislabāk patīk lasīt?

Tad, kad uznāk iedvesma. Vajadzīgs klusums, miers, vienatne. Reizēm lasu tad, kad ir sakāpinātas emocijas un gribas aizmirsties, reizēm tas notiek, kad vēlos atrast atbildes uz jautājumiem.

Kā izlasītais atspoguļojas tavā dzīvē?

Man ir diezgan laba atmiņa. Atceros daudz ko no tā, ko esmu lasījusi. Lasīšana arī palīdz atrast pašai savu rakstīšanas stilu. Tu nevari neko uzrakstīt, ja neesi daudz lasījis!

No kā tu smelies iedvesmu rakstīšanai?

Reizēm tā atnāk pati, reizēm vajadzība spiež apstēties un rakstīt. Dažreiz, klausoties kādu raidījumu, skatoties filmu vai video, uzzinu faktu, ko varētu literāri apspēlēt. Iedvesma nāk arī no cilvēku vērošanas viņu ikdienas gaitās.

Par ko tu raksti?

Vienu brīdi vairāk rakstīju dzeju, tagad prozu. Dzeju rakstīt ir vieglāk, jo iedvesma atnāk pati. Proza nedaudz jāpiespiežas, jāpadomā un jāpieraksta. Tam vajadzīgs daudz vairāk laika. Parakstos ar pseidonīmu Aija Sarma.

Kāpēc ar tādu?

Man nepatīk īstais uzvārds, jo cilvēki bieži to pārprot. Ir jāskaidro, kā pareizi uzrakstīt, cik daudz ir burtu z un r. Mammai vārds ir Sarmīte, tāpēc nolēmu, ka tas būs saistīts ar viņu. Apsvēru domu arī par Aiju Salnu, tomēr nolēmu, ka to nevēlos. Bet sarma tāpat kā salna ir dabas parādība.

Kādos žanros, par kādiem tematiem tev ir ērtāk rakstīt?

Nesauktu to par žanru, bet man patīk rakstīt *nopietni nenopietni*. It kā mazliet ar ironiju, ar humoru, tajā pašā laikā aizskarot nopietnas tēmas. Ir maz latviešu autoru, kuri tā raksta. Pašlaik mēģinu rakstīt dienasgrāmatu. Katru dienu ir kāds ieraksts.

Tev ir savs blogs. Kā nonāci pie idejas to veidot?

Jā, ir, bet tajā rakstu diezgan neregulāri. Tā nosaukums latviski ir *Prusaki manā galvā*. To var atrast, meklējot ierakstot *prusakinmyhead.blogspot.com*. Tāds nosaukums ir tāpēc, ka cenšos caur ierakstiem blogā tos prusakus izlikt uz āru. Ideja radās tādēļ, ka feisbukā nevar tik gari izpausties. Blogu sāku ar ierakstu par grupas *Labvēlīgais tips* koncertu *Lielajā dzintarā* Liepājā. Savos ierakstos

Aija Sarma

Es ietērpšu pasauli kleitā melnā nosēdināšu rietošās saules tronī es izģērbšu vakaru un skriesim pa pludmali kailli un brīvi es uzvilksu dūraiņus salstošam rītam noglaudīšu galvu mēness sunim manu roku tas laizīs kā saldējumu es sarīkošu diseni uz sapuvuša celma tiem rūķiņiem un laumiņām kuras pie tevis ciemos nāk.

„Pašai sava grāmata,” atzīst kuldīdzniece Aija Puzarele, jautāta par savu sapni literatūrā.

aptveru dažādas tēmas: izlasītās grāmatas, redzētās filmas, apmeklētās kultūras pasākumus. Ārkārtējā situācija izjauc ideju rakstīt par teātra izrādēm. Raksti par izlasītajām grāmatām nelīdzinās ierastajām recenzijām. Cenšos to darīt oriģināli un neierasti.

Dzirdēju, ka darbojies Literārajā akadēmijā. Pastāsti, lūdzu, par to!

Tas ir Liepājas universitātes projekts. Tas piedāvā reizi mēnesī, citreiz biežāk, bezmaksas nodarbības, kurās ir gan teorētiskā daļa, gan praktiska darbošanās. Mums uzdod mājasdarbu, katrs to iesūtām, pēc tam izlasām, ko rakstījuši citi, un nākamajā reizē pārrunājam. Piedalāties pasākumos un mēģinām arī rīkot literārus sarīkojumus, piemēram, 2018. un 2019. gadā Liepājā piedalījāmies Muzeju naktī, 2018. gadā bija pasākums par godu Baltu vienības dienai, piedalāties arī Dzejas dienās un Kurzemes prozas lasījumos.

Kādos brīžos rakstot tu izjūti gandarījumu?

Man patīk uzrakstīto pārlasīt pēc laika. Ieraugu, kam ir tikai sentimentāla vērtība, – es atceros notikumu, kādēļ to rakstīju. Lieliska ir sajūta, pārlasot un uzdodot sev jautājumu, vai tiešām to rakstīju es.

Kādas ir tavas domas par jaunajiem latviešu autoriem?

Man patīk, teiksim, dzejnieka Kārļa Vērdiņa stils. Viņš raksta tādā stilā, kādā man pašai ļoti patīk rakstīt un kuru es viegli uztveru. Patīk atsauces uz citiem literatūras darbiem, dzejā ietvertā ironija. Uzrunāja viņa dzīvie lasījumi. Reizēm dzejniekiem ir labi dzejoļi, bet man nepatīk to pasniegšanas veids, bet ar Vērdiņu tā nebija. Vēl man ļoti patīk Andris Akmentiņš. Ir bijis gods ar viņu iepazīties. Akmentiņš Ventspilī vadīja nodarbību, ko apmeklēju ar Literārās akadēmijas kolēģiem.

Kāds literatūrā ir tavs sapnis?

Pašai sava grāmata. Tikai ne jau mazā izdevniecībā izdota, bet tāda, ko varētu iegādāties grāmatnīcā.

Ko citu bez grāmatu lasīšanas tu vēl dari?

Sāku mācīties franču valodu. Izmantoju mobilo lietotni *Duolingo*. Tas nemaz nav tik viegli. Reizēm liekas, ka viss sanāk, bet pēc brīža jau atkal gribas padoties. Tagad tam pievērsts daudz mazāk laika, nekā gribētos. Mācos nevis tāpēc, lai runātu, bet lai spētu saprast valodu literārajās darbos, filmās, seriālos, mūzikā.

„Iedvesma nāk arī no cilvēku vērošanas viņu ikdienas gaitās.”

Auskari taisīti savām rokām.

„Tu nevari neko uzrakstīt, ja neesi daudz lasījis.”

Man patīk arī fotografēt. Ļoti aizraujos ar rokdarbiem: adu, tamborēju, veidoju rotaslietas, kādreiz arī filcēju. Cenšos izmantot materiālus no tā, kas palicis pāri no citiem rokdarbiem vai reiz jau izmantots: izārdu kaut ko saplīsušu, no vairākām detaļām uztaisot kaut ko jaunu. Rotas sāku taisīt tāpēc, ka nevarēju atrast gatavas tādas, kādas vēlējos. Skolas laikā rokdarbus neieredzēju un visus mājasdarbus taisīja ome. Vidusskolas gados sāka parādīties interese. Idejas ņemu gan no interneta, gan rokdarbu grāmatām un žurnāliem. Parasti paņemu tikai pamatideju un apdarinu pa savam, pieliekot vēl kādas detaļas, spēlējoties ar krāsām. Man patīk visu laiku apgūt kaut ko jaunu. Bet tā laikam ir lielākā problēma: kad tiešām sāk izdoties, man apnīk un gribas atkal kaut ko citu.

Esmu arī darbojusies kā brīvprātīgā Polijā. Tur nonācu ar Eiropas brīvprātīgā darba projekta palīdzību un bija daudz jāstrādā ar bērniem. Vadīju radošas nodarbības, kurām nācās izdomāt dažādas lietas, ko kopā ar bērniem varētu darīt.

„Rotas sāku taisīt tāpēc, ka nevarēju atrast gatavas tādas, kādas vēlējos.”

PASAUĻĒ

Kas tā par vietu?

190. kāрта. Kā apdzīvota vieta tā bijusi jau aizvēsturē, bet pirmā pilsēta Vesunna dibināta Senās Romas laikā. Izpostīta ap 410. gadu. Pilsēta, ko zinām mūsdienās, dibināta 1240. gadā, apvienojot divus blakus ciemus. Tā atrodas kādas upes krastā. Tajā ir 44 vēsturiski monumenti un trīs muzeji, kam piešķirts nacionālais statuss, kā arī katedrāle, kas iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā. Vieta slavēta ar vīna ražošanu. Kā sauc šo pilsētu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

Atbildi gaidām līdz **20. augusta 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

188. kārtas atbilde: Lodi dārzi, Nūdēli, Indija.
Pareizi atbildējuši: ADaina Gerente, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Gunta Grundmane.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Hercoga Jēkaba pieminēklis Kuldīgā, Liepājas ielā.

Atbildes līdz **20. augusta 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizā atbilde. Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centram 1905. gada ielā uzradušies lieki caurumi virs pirmā stāva logiem.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

33. jautājums
Kurā gadā Kuldīgā noņemts Ļeņina pieminēklis?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **20. augusta 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

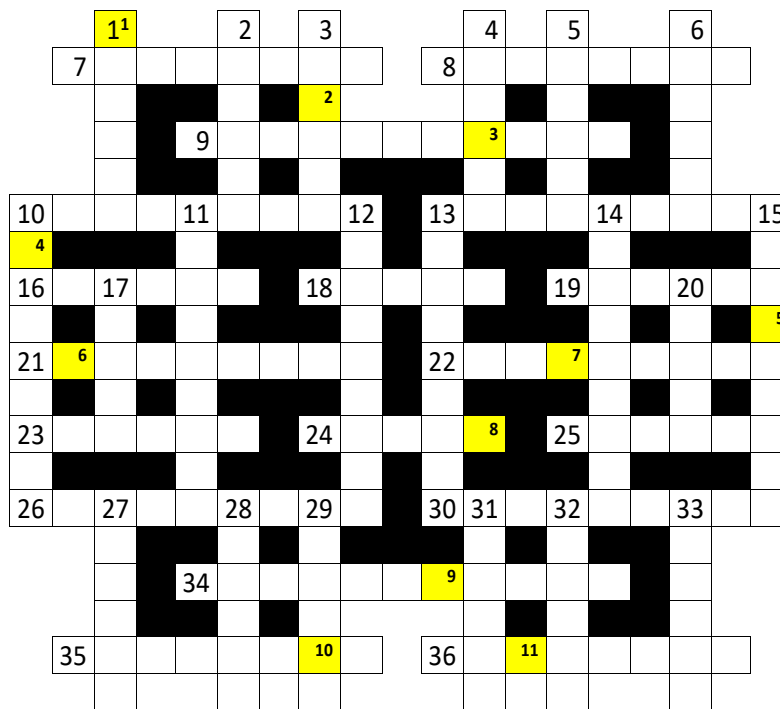
32. jautājuma atbilde: Kuldīgas dzelzceļa stacija (vēlāk autostacija).

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Indra Grandava, Maija Viļuma, Ingars Neimanis, Aija Usne, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsone.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Risinājumu gaidām līdz **20. augustam**.

Horizontāli 7. Ātri karakuģi. 8. Miniaturtēlniecība, sīkformu griezumam akmeņi. 9. Persona, kas teātrī pārzina izrādei nepieciešamos iedzīves priekšmetus. 10. Kaujas skatu gleznotājs. 13. Sporta kluba komandas dalībnieks – ārzemju algotnis. 16. Latas. 18. Grimt. 19. Spānijā – mājas pārzine, ekonomē, arī vecāka sieviete, kura uzrauga un pavada meiteni. 21. Romas pāvesta vēstījums visiem katoļticīgajiem reliģijas, morāles un politikas jautājumos. 22. Starojums, viļņu vai daļiņu izplatīšanās telpā. 23. Dīdžu graudu produkts, izejviela alus ražošanā. 24. Prast, zināt. 25. Suka. 26. Vērša gaļas karbonāde. 30. Ģipša paveids – sīkgraudains minerāls. 34. Cilvēks, kurš saskaņā ar tiesas spriedumu ir atzīts par vainīgu un attiecīgi sodīts. 35. Apcerējumu autors. 36. Viena no visaktīvākajām aizsardzības formām basketbolā.

Vertikāli 1. Apstrādāt kādu materiālu, vielu ar spiedi. 2. Griežamo, cērtamo darbarīku asās daļas. 3. Grebt. 4. Segums, pārsegums. 5. Vējdzirnavu rata lāpstas. 6. Viduslaiku Francijā – ievadmuita feodāļa vai pilsētas labā. 10. Latviešu literāte, dzejniece, rakstniece (1931–2005), triloģijas *Bille* autore. 11. Apdzīvota vieta Ērgļu novada Sausnējas pagastā. 12. Monarhiska valsts, kurā valda sultāns. 13. Zviedru rakstniece (1858–1940), romāna *Gesta Berlings* autore. 14. Svešas teritorijas ieņemšana ar bruņotu spēku. 15. Vabole, ko senajā Ēģiptē uzskatīja par svētu. 17. Teces. 20. Lētiņģis. 27. Mezozoja pirmais periods. 28. Valdnieka varas simbols. 29. Strauja amerikāņu izcelsmes sarīkojumu deģa 4/4 taktsmērā. 31. Kāda kristīgās ticības protestantisma paveida dibinātājs (1483–1546) Vācijā. 32. Milzt, rūgt. 33. Pārticis, materiāli nodrošināts.

Pareizā atbilde: PULVERDZIRNAVAS – (vēsturiski) darbnīca, kurā gatavoja šaujampulveri.

Atbildes

Horizontāli 1. Ikstena. 4. Gospeļi. 8. Taka. 9. Audeklis. 10. Osis. 13. Rausis. 14. Suķe. 17. Elama. 18. Sijas. 20. Liene. 21. Obereks. 23. Lukarna. 25. Gudrs. 26. Sarma. 27. Kamēr. 29. Deksi. 31. Mēness. 35. Oslo. 36. Patreiz. 37. Siet. 38. Apsaras. 39. Skelets.
Vertikāli 1. Ilnere. 2. Sākt. 3. Ačuks. 4. Galds. 5. Emsa. 6. Izstāde. 7. Versija. 11. Sala. 12. Šķelda. 15. Lambada. 16. Lepnums. 18. Sakas. 19. Skuba. 22. Restes. 24. Krēmers. 25. Gabrova. 27. Kost. 28. Ragatas. 30. Skats. 32. Naivs. 33. Olis. 34. Kite.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Atmiņjumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Sarkana meitiņa, balta sirsniņa; meitiņa mīļa, sirsniņa ne.

Atbildes līdz **20. augusta 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizā atbilde. Burinieks.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Aija Usne, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

PĀRDOD

No Vācijas – **MB A CLASS**, *dīzelis*, 2600 eiro. Tālr. 28728202.

No Vācijas – **SEAT IBIZA**, 2010, 2800 eiro. Tālr. 28728202.

AUTOMAŠĪNU VW B5+ (dīz.). Tālr. 29428876.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamās skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļuziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

KVIEŠUS, auzas, rudzus. Tālr. 29560864.

SOJU, sojas eļļu, barības piedevas. Tālr. 29335384.

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Pārdod **RUF** kokskaidu **BRIKETES** ar piegādi. Tālr. 28196838.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms – 20 m³. Tālr. 20514042.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 29974786.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmo atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

TRAKTORUS, tehniku. Tālr. 25203776.

Pērk **KALĶA IZKLIEDĒTĀJU** lietošanas kārtībā. Tālr. 29142289.

Pērku lietotas traktora **T 40** aizmugurējās **RIEPAS** (13,6 – 38). Tālr. 29222086.

Oša, bērza **ZĀGBALĶUS** krautuvē, **MALKU**. Tālr. 29428876.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakal. Tālr. 29886349.

GAILENES, MELLEENES, BRŪKLENES Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612. Transports pie klienta. Tālr. 26284210.

VAJADZĪGI

SIA *Bērzi plus* (41202008941) – hidrauliskā lēntzāģa **OPERATORS** un **PALĪGS**. Alga pēc izpeļņas no 800 eiro. Tālr. 29568025.

SIA *Merano* (41203062748) – **AUTO-REMONTA ATSLĒDZNIEKI**. Alga no 570 eiro. Tālr. 29242556, merano.lv.

VĒLAS ĪRĒT

Vienu **ISTABU** Kuldīgā ar 1. septembri. Pusaudzis. Var palīdzēt mājas darbos. Izpalīdzīgs. Par samaksu vienosimies. Tālr. 24500983.

25. augustā no 10.00 līdz 13.00 Mārtiņzālē – **DONORU DIENA**.
Līdzī jāņem donora apliecība, pase, bankas konta nr.

DAŽĀDI

SIA *Montāžnieks D MD*, vienīgais SIA *Montāžnieks D* logu piegādes darbības turpinātājs, aicina pieteikties **SADARBĪBAS PARTNERUS** logu mērīšanai, montāžai. Pieteikties: dainis.dobelis@gmail.com.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

JUMTA REMONTS un maiņa, **FA-SĀDES** darbi, koka karkasa montāža, būvgružu aizvešana, materiālu piegāde. Tālr. 26220256.

BRUĢĒ, ierīko **ŽOGUS, REMONTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālr. 26953266.

Piedāvājam 5,5 t **EKSKAVATORA** pakalpojumus. Tālr. 26046209.

Piedāvā **TRAKTORA** pakalpojumus. Vedam granti, melnzemi, šķembas, graudus utt. (1 krava – 15 m³). Tālr. 26046209.

Trimerē **ZĀLI**. Tālr. 20505770.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Veicam dažādu teritoriju **APAUGUMA** izstrādi, mēs tās sakopsim un par izstrādāto krūmu un koku materiālu samaksāsim. Korekta, ātra samaksa. Tālr. 25600490.

MAINA

DZĪVOKLI pret lielāku. Tālr. 28870196.

SIA *CTB* informē, ka **Priedaines ciemā trešdien, 19. augustā**, no 9.00 līdz 19.00 sakarā ar būvdarbiem objektā *Zaļās ielas pārbūve un Ēdoles ielas posma atjaunošana Kuldīgā* **BŪS ŪDENSAPGĀDES ATSLĒGUMS**.

22. augustā no 12.00 līdz 23.59

LIELI SVĒTKI NOTIKS RENDAS PAGASTĀ:

- ▶ bērnu atrakciju parks *Panda*,
- ▶ būs čigāniete Zina, kas pareģos nākotni,
- ▶ būs mājražotāju tirdziņš (bufete, alus, kvass, uzkodas),
- ▶ no 12.00 līdz 15.00 būs iespēja apmeklēt Nacionālās pretošanās kustības muzeju, bet no 15.00 līdz 20.00 Rendas baznīcu,
- ▶ dziedās *Suitu sievas*, darbosies ielu vingrotāji no *Workout Generation*, linijdejojāji no *Jautrjiem zābaciņiem*, varēs noskatīties Matkules amatiereteātra izrādi – L.Stumbres komēdiju *Burvīgie blēži*, režisore Maija Zilberta,
- ▶ 20.00 koncerts un balle kopā ar Sandri Dubovu (ballei ieejas maksa 3 eiro).

Uz tikšanos 22. augustā Rendas svētkos!

LĪDZJŪTĪBAS

*Baltie bērzi, šalciet klusi,
Sveiciet tālos apvāršņus!
Tēva sirds ir aprimusi,
Čaklās rokas mierā dus.*

/J.Simbārdis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Kasparam Arājam, no tēva atvadoties.
Mednieku klubs *Alsunga*

*Un pēkšņi iestājas klusums,
Un pēkšņi apstājas laiks.*

/E.Sudmalis./

Izsakām dziļu līdzjūtību skolotājam Dacei Zomerovskai, vīru mūžībā aizvadot.
Ēdoles pamatskolas kolektīvs

Nav vairs ne ceļu, ne ilgu...

/P.Sils./

Līdzjūtība Dacei Zomerovskai, no vīra atvadoties.
Ceļotāju grupa Kuldīgā

*Klusums, tevis vairs nav,
tikai atmiņas,
kas aizkustina dvēseli,
vārdi, kas nepateikti, – skan.*

/A.Gļauda./

Elitīn, esam kopā ar tevi skumju brīdī,
pavadot māmiņu mūžības ceļos.
Inese, Lidija, Iveta, Vaira

*Tā aiziet mūsu mīļie.
Aiziet no ikdienas rūpēm
Prom mierā un klusumā.
Paliek vien dvēseles gaismā.*

/Z.Purvs./

Dzīlās skumjās paziņojam,
ka mūžībā aizgājis
RIHARDS BERGMANIS
(dzim. 1946. g.).
Izvadīšana 22. augustā 15.00
no dzimtas mājām *Segļi*
uz *Segļu* kapiem.
Tuvinieki

Mūžībā aizgājusi
MIRDZA DINBERGA
(dzimusi Sūniņa;
27.11.1941. - 15.08.2020.).
Izvadīšana ceturtdien,
20. augustā, 12.00 no
Meža kapu kapličas uz Meža
kapiem.
Tuvinieki

AUGUSTA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 20. augusta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik Latvijā ir dabas liegumu?

Atbilde. Pēdējo 30–40 gadu laikā Eiropas zūšu skaits samazinājies par 95–99%.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Daina Gerente, Indra Grandava, Ingars Neimanis, Aija Usne, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Santa Brasla.

Konkursu atbalsta veikals **Pindzele**. SĀDĀSIEN CILVĒKIEM

TRANSPORTS**Pasažieru pārvadātāji vēl nemainās**

Autotransporta direkcija aptuveni uz gadu pagarinājusi termiņu, kad reģionālajos maršrutos līgumu izpildi varēs sākt jaunie konkursa uzvarētāji.

Tā tiks nodrošināta pakalpojumu nepārtrauktība laikā, kad pašreizējiem līgumiem termiņš būs beidzies, bet jaunie vēl nebūs spēkā. Tas darīts tāpēc, ka četrās lotēs konkurss beidzies bez rezultāta un tas bija jāizsludina atkārtoti. Savukārt citās maršruta daļās (tostarp Kurzemē, izņemot Kuldīgu) rezultāti ir pārsūdzēti, bet Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB) pārsūdzību izskatīšanu pagarinājis līdz septembra beigām, kad līgumi ar iepriekšējiem pārvadātājiem vairs nebūs spēkā. Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja Vaira Brūdere skaidro, ka pēc būtības nekas vēl nemainīsies – uz gadu tikai pagarināts laiks, kad pa mūsu ceļiem turpinās kursēt *Tukuma auto* autobusi.

Maijā konkursā Kuldīgas un Saldus lotē uzvarējis uzņēmums *Sabiedriskais autobuss*. Pretendentu bijis vairāk, bet rezultāti nav pārsūdzēti. Savukārt *Tukuma* un *Ventspils* novadā tiesības pārvadāt pasažierus ieguvis *Talsu autotransports*, bet Liepājas pusē – *Liepājas autobusu parks*. Tur iespējamas pārmaiņas atkarībā no IUB lēmuma pēc sūdzību izskatīšanas.

Daina Tafelberga

SLĀVU DIENA KULDĪGĀ

**AICINĀTS
IKVIENS**

22. AUGUSTS KULDĪGAS JAUNIEŠU MĀJA

14.00-15.30
Par mīlestību, politiku un saliedētu sabiedrību
Tīkšanās ar rakstnieci, Saimes deputāti, romānu "Krievu āda" autori Daci Rokšāni

16.00-18.00
Virtuves studiju slāvu gaumē
Katrinā Spulenieces-Aļšpures vadībā gatavosim garšus ēdienus slāvu gaumē. Dalību jāpiesaka iepriekš pa telefonu 26460569.

16.00-17.30
Ekskursija pa multikulturālo Kuldīgu
Tīkšanās plkst. 16.00 Kuldīgas Jauniešu mājas pagalmā. Ekskursiju vadīs Kuzmas Vadība māksliniece "Kuzma" vadītāja Ina Čibule.

18.00-20.00
Pikniks pie ugunsкура
Ar priekšnesumu, parādīšām un mēslus slāvienu uzstāšās slāvu tautu kultūras biedrība "Zivica".

LATVIJAS NĀCIONĀLAIS SIMFONISKAIS ORKESTRIS

KONCERTZĀLE LATVIJA

Mūzikas festivāls ģimenei un draugiem

Vasarnīca

23. augustā 12.00
Ventspilī, koncertzālē "Latvija"

**MUZIKĀLA
IZRĀDE BĒRNIEM
"ZENĪTS"**

Mūzika – JĀNIS ŠĪPKĒVICS
Dzeja – MARTS PUJĀTS
Solīsti – EDUARDS JANSONS,
EMĪLS PATRIKS DZENĪTIS
"LNSO ZENĪTANSAMBLIS"
GUNTA KUZMAS VADĪBA
Režisors VIESTURS MEIKŠĀNS
Scenogrāfe RŪTA BRIEDE

www.koncertzalelatvija.lv www.lns.lv

Bijetes: BILEŠU PARĀDĪZE

NOVUSS

Spēlētāji no visas Latvijas

Kuldīgas invalīdu biedrības *Tu vari* rīkotajās sacensībās novusā Alsungā piedalījušies 28 cilvēki ar īpašām vajadzībām no dažādiem novadiem. Tālākie braucēji no Rēzeknes un Jēkabpils.

Biedrības vadītājs Igors Serdjukovs stāsta: *Tu vari* katru gadu rīko kaut ko sportisku. Šogad vienas novusa sacensības jau notikušas, tagad bija iecerēts lielāks pasākums ar dažādām nodarbēm, tomēr Covid-19 dēļ nolēmuši tās pārcelt. „Pie novusa galda distanci var ievērot, bet, spēlējot bočīti, tas nav iespējams.”

No biedrības sacensībās piedalījies tikai Helmutis Timbars – pā-

rējiem bijušas darba pilnas rokas, pasākumu rīkojot. Tādēļ arī visas balvas četrās grupās aizveduši viesi. Savā starpā sacentušās sievietes ratiņkrēslā, vīrieši ratiņkrēslā, kā arī sievietes un vīrieši ar invaliditāti, bet bez kustību traucējumiem. Starp ratiņkrēslā sēdošajiem 1. vieta Margitai Kanopkai no Tukuma, Valdim Laganovskim no Rēzeknes. Otrajā grupā 1. vieta Ritai Ahentālei (Rēzekne) un Agrim Kārklīnam (Tukums). I.Serdjukovs saka paldies sporta skolas direktoram Agrim Kimboram par naktsmītnēm, kā arī veikaliem *Mini Rimi* un *Maxima* par ūdeni un uzkodām.

Inguna Spuleniece

Piknikā pie Māras diķa – lieli un mazi

Kuldīgas pikniks pie Māras diķa, ko sestdien rīkoja kultūras centrs, bija iespēja iedzīvotājiem un viesiem izbaudīt nesteidzīgu atpūtu, ģimenes lokā vai ar draugiem vērojot priekšnesumus.

Viss sākās ar radošās apvienības *Pasaku nams* koncertprogrammu *Brīnumu meža piedzīvojumi*. Uz piknika skatuves kāpa arī *Pažarnieku dixi*, māsas Legzdiņas, *Zaļā galma kapela*, noslēgumā uzstājās Roberts Gobziņš un apvienība *Resnie putni*. Apmeklētāji tika aicināti ierasties ar groziņiem, taču darbojās arī bufete. Rīkotāji parūpējās arī par bērniem – tiem bija ziepju burbuļi, baskāju taka un citas nodarbes. Bija ierīkotas teltis, galdiņi, siena gubas sēdēšanai, varēja nākt ar savu sedziņu. Šāds pikniks noticis arī pagājušajā gadā.

Organizatori sarūpējuši izklaidi arī mazajiem.

Elisas Rudzītes teksts un foto

Kuldīgas piknikā apmeklētājus priecēja dažāds muzikāls sniegums. Attēlā – grupa *Pažarnieku dixi*.

Kā dzīva vēstures stunda

Izrāde *Valdemārs Ēdolē*. Uz skatuves teju visa Baltijas jūras izsmelšanas biedrība. Vīriešu lomās iejutušās arī sievietes. No kreisās: Uldis Zeme, topošais aktieris Jānis Grūtups (Krišjānis Valdemārs), Anita Kalniņa, Agnese Moldovāne un Edīte Krasnopa.

Svētdien Ēdolē notika pasaulē pirmizrāde *Friča Adamoviča lugai Valdemārs Ēdolē* – tā uzvedumu, kas tapis pašu spēkiem, pieaicinot arī amatierus un profesionāļus no Kuldīgas, Ventspils, Vārmes un Rīgas, teica režisore un Nacionālā teātra aktrise Zane Jančevska.

Pēc tam, kad Dzirnāvu dārzā tika atklāts Artūra Bruno Štrausa vides objekts *Preiļi gaismai*, kas veltīts jaunlatvietim Krišjānim Valdemāram, estrādē pulcējās paprāvs pulks vietējo un viesu, lai noskatītos lugu. Z.Jančevska pastāstīja, cik grūti bijis atrast

aktierus, lai uz skatuves parādītos desmit vīriešu, tādēļ sievietēm nācies iet talkā un pārgērbties. Viņa arī sajūsminājās par stiprajiem cilvēkiem, kuri laikā, kad nebija ne Latvijas valsts, ne latviešu tautas, slēpdamies aiz Baltijas jūras izsmelšanas biedrības muļķībām, Ēdolē pārrunājuši zemniekiem svarīgas lietas. Šeit un Sārnatē pie jūras, kas pa taisno esot vien 10 km no Ēdoles, K.Valdemārs izlolojis sapni ne tikai par pirmo latviešu bibliotēku, bet arī par jūrskolu.

Pēc izrādes vairāki skatītāji atzina, ka bijis ļoti interesanti – glu-

ži kā interaktīvā vēstures stundā, jo aktieru darbošanos starp ainām papildināja Z.Jančevskas stāstītais par K.Valdemāra laiku Ēdolē – par 1847. un 1848. gadu.

Daļa skatītāju un aktieru pēc izrādes vēl projām negāja. Kurzemes NVO centra vadītāja Elīna Immere un filozofi Maija un Ģirts Jankovski visus aicināja sasēst uz siena ķīpām un padiskutēt par aktuālām tēmām gluži kā K.Valdemāra laikos.

**Inguna Spuleniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa**

foto

Vairāk foto: www.kurzemnieks.lv.